

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

Inhoud

I Mededelingen

.....

II Voorbereidende besluiten

Economisch en Sociaal Comité

- Advies inzake de bescherming van de mensenrechten 1
- Advies inzake de Europese maatschappij ten aanzien van de nieuwe informatietechnieken: een communautair antwoord 4
- Advies inzake het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (ontwerp vijfde jaarverslag 1979) 8
- Advies inzake een voorstel voor een verordening (EEG) van de Raad tot wijziging, ten behoeve van werknemers zonder werk, van Verordening (EEG) nr. 1408/71 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op loontrekkenden en hun gezinnen die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen. 13
- Advies inzake een voorstel voor een besluit van de Raad houdende vaststelling van een sectorieel programma voor onderzoek en ontwikkeling op het gebied van het milieu (milieubescherming en klimatologie) (indirecte en gecoördineerde acties) 1981 tot 1985 15
- Advies inzake een
- voorstel voor een verordening (EEG) van de Raad tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1655/76 inzake de verlenging van de afwijkende regeling voor de invoer van boter uit Nieuw-Zeeland in het Verenigd Koninkrijk
 - voorstel voor een verordening (EEG) van de Raad inzake de invoer onder bijzondere voorwaarden van boter uit Nieuw-Zeeland in de Gemeenschap 17

Inhoud (vervolg)

Advies inzake een ontwerp-aanbeveling van de Raad betreffende de registratie van recombinant DNA-onderzoek	19
Advies inzake een voorstel voor een beschikking van de Raad betreffende de aanvaarding door de Gemeenschap van een ontwerp-resolutie van de Europese Conferentie van Ministers van Verkeer betreffende de invoering van een „CEMT-vergunning internationale verhuizingen”	22
Advies inzake een voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende steunverlening aan de scheepsbouw	25
Advies inzake een voorstel voor een besluit van de Raad houdende vaststelling van een derde actieplan (1981-1983) op het gebied van de wetenschappelijke en technische informatie en documentatie	29
Advies inzake een voorstel voor een richtlijn van de Raad houdende zesde wijziging van Richtlijn 76/769/EEG betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der Lid-Statens inzake de beperking van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten (benzeen)	31
Advies inzake een voorstel voor een richtlijn van de Raad houdende wijziging van Richtlijn 72/464/EEG betreffende de belasting, andere dan omzetbelasting, op het verbruik van tabaksfabrikaten (achtste richtlijn)	33
Advies inzake een voorstel voor een verordening (EEG) van de Raad betreffende de subsidiëring van bepaalde leningen in het kader van de buitengewone hulp van de Gemeenschap ten behoeve van de wederopbouw van de in november 1980 in Italië door een aardbeving getroffen gebieden	34
Advies inzake de bescherming van investeringen in ontwikkelingslanden	35

II

(Vorbereidende besluiten)

ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Advies inzake de bescherming van de mensenrechten

Het advies van het Comité heeft niet op een bepaald document betrekking.

A. JURIDISCHE GRONDSLAG VAN HET ADVIES

Tijdens zijn op 29 april 1980 gehouden 178e zitting heeft het Comité op voorstel van zijn Bureau besloten, uit eigen beweging een advies inzake voornoemd onderwerp op te stellen.

B. ADVIES VAN HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Het Economisch en Sociaal Comité heeft beraadslaagd over zijn advies inzake voornoemd onderwerp tijdens zijn op 10 en 11 december 1980 te Brussel gehouden 184e zitting.

Dit advies luidt als volgt:

HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ,

Gezien artikel 20, vierde alinea, van het Reglement van Orde,

Gezien het door de voltallige vergadering op 29 april 1980 op voorstel van zijn Bureau genomen besluit, een advies op te stellen inzake het memorandum betreffende toetreding van de Europese Gemeenschappen tot het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, dat door de Commissie op 4 april 1979 is goedgekeurd ⁽¹⁾,

Gezien voornoemd memorandum,

Gezien het informatieve rapport van het subcomité d. d. 5 augustus 1980,

Gezien het door de rapporteur, de heer Williams, voorgelegde rapport,

Gezien de beraadslagingen tijdens de op 10 en 11 december 1980 gehouden 184e zitting (vergadering van 10 december),

BRENGT VOLGEND ADVIES UIT,

dat met 86 stemmen vóór en één stem tegen, bij 21 onthoudingen is goedgekeurd.

1. Het Economisch en Sociaal Comité sluit zich aan bij de op 5 april 1977 door de Raad, het Parlement en de Commissie gemeenschappelijk afgelegde verklaring en erkent dat het allergrootste belang moet worden gehecht aan „de eerbiediging van de fundamentele rechten, zoals deze met name volgen uit de grondwetten van de Lid-Staten en het Europese Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM)“.

2. Alhoewel de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen geen uitdrukkelijke

(1) Doc. COM (79) 210 def.

bepalingen bevatten die specifiek gericht zijn op de bescherming van de mensenrechten (waarschijnlijk omdat de Verdragen vooral economische integratie tussen de Lid-Staten ten doel hebben), stelt het Economisch en Sociaal Comité vast dat het Europese Hof van Justitie in de loop der jaren een aantal klachten heeft moeten behandelen welke door particulieren werden ingediend omdat naar hun mening een communautaire handeling een grondrecht zou hebben geschonden dat voordien door de constitutie van hun Staat was gewaarborgd. Zulke gevallen zullen zich volgens het Economisch en Sociaal Comité onvermijdelijk van tijd tot tijd voordoen, hoe zorgvuldig de Gemeenschap haar wetgeving ook moge ontwerpen. Het zal niet gebeuren omdat de Gemeenschap bewust in het kader van haar beleid individuele rechten zou willen aantasten, maar omdat geen enkele wetgevende instantie alle gevolgen van haar besluiten kan voorzien en ook niet van te voren kan garanderen dat deze geen inbreuk op de rechten van een individu zullen maken. Het Economisch en Sociaal Comité is inderdaad van mening dat, nu de Gemeenschap in toenemende mate verwickeld raakt in kwesties als bij voorbeeld het vrije verkeer van werknemers en goederen of de sociale problematiek van migrerende werknemers, de communautaire wetgeving wel steeds meer rechtstreeks invloed moet hebben op individuele burgers en hun rechten. Soortgelijke problemen zouden zich steeds vaker met betrekking tot individuele gevallen kunnen voordoen in het kader van het anti-trustbeleid van de Gemeenschap. Het is in het belang van burgers en organisaties overal in de Gemeenschap dat voor allen dezelfde normen inzake rechtsbescherming gelden wanneer er van een mogelijke inbreuk op hun rechten sprake is. Dit zou ook tot de versterking van de Gemeenschap als zodanig kunnen bijdragen. De positie van de Gemeenschap zou er ook sterker door worden indien zij zichzelf zou kunnen verdedigen in Straatsburg, wanneer daar klachten worden gedeponereerd over mogelijke inbreuken op de mensenrechten ten gevolge van communautaire besluiten.

3. Het Economisch en Sociaal Comité heeft er met voldoening kennis van genomen dat het Europese Hof van Justitie in een reeks uitspraken sinds 1969 een indrukwekkende jurisprudentie met betrekking tot rechtshandelingen van de Gemeenschap heeft ontwikkeld en daarbij niet alleen verwezen heeft naar de bepalingen inzake de mensenrechten van de constituties der afzonderlijke Lid-Staten, maar ook naar het EVRM, dat door alle Lid-Staten van de Gemeenschap ondertekend is. Het Economisch en Sociaal Comité hoopt dat het Hof dit werk op doeltreffende wijze zal blijven voortzetten.

4. Het Economisch en Sociaal Comité heeft niettemin met bezorgdheid vernomen dat in sommige Lid-Staten de nationale rechtbanken hebben gesteld dat bij ontbreken van een eigen

communautaire codex van mensenrechten, de grondrechten die in hun nationale constituties verankerd liggen voorrang dienen te hebben boven het secundaire Gemeenschapsrecht. Dit brengt de uniforme toepassing van het communautaire recht in gevaar en vergroot het belang van de toepassing van een gemeenschappelijke codex van fundamentele rechten (zoals het EVRM bij voorbeeld vormt) op het communautaire handelen.

5. Het Economisch en Sociaal Comité heeft een zorgvuldige studie gemaakt van de voorstellen van de Commissie ter versterking van de rechtsbescherming van burgers tegen communautaire voorschriften, welke zijn vervat in haar „Memorandum betreffende toetreding van de Europese Gemeenschappen tot het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden”. Overeenkomstig deze voorstellen zou de Europese Gemeenschap als afzonderlijke verdragsluitende partij tot het EVRM moeten toetreden. Ook heeft het aandacht besteed aan het informatieve rapport van een vroeger subcomité waarin wordt beoogd aan te tonen hoe de voorstellen van de Commissie de in het Economisch en Sociaal Comité vertegenwoordigde belangen zouden kunnen raken. Dit document is als bijlage bij het rapport gevoegd en het Economisch en Sociaal Comité ziet het als een nuttige toelichting op een aantal aspecten van de voorstellen van de Commissie, die meer in het bijzonder het Economisch en Sociaal Comité en de daarin vertegenwoordigde sociaal-economische belangengroeperingen aangaan.

6. Het Economisch en Sociaal Comité juicht het initiatief van de Commissie toe en onderschrijft het voornaamste doel ervan, namelijk zo spoedig mogelijk een gemeenschappelijke, uniforme codex in de gehele Gemeenschap tot stand te brengen, waarin gemeenschappelijke normen worden vastgelegd voor de bescherming van de rechten van burgers wier belangen door communautaire wetgeving geschaad kunnen worden. Het stemt in met de conclusie van het vroegere subcomité (bijlage, § 41, punt 1) dat „deze bescherming niet geheel aan de nationale gerechtelijke instanties en het Europese Hof van Justitie (zou) mogen worden overgelaten zonder dat naar een gemeenschappelijke codex kan worden verwezen”. Dit wordt van steeds groter belang nu de voorschriften van de Gemeenschap meer en meer rechtstreeks het leven van haar burgers beïnvloeden. Zoals genoemd subcomité (bijlage, § 41, punt 3) vaststelde „beseffen burgers en niet-gouvernementele organisaties in de Gemeenschap nog onvoldoende hoezeer de communautaire wetgeving hun fundamentele rechten kan aantasten”; dit neemt echter niet weg dat „de bescherming van deze rechten via de wettelijke organen van de Gemeenschap van steeds groter belang zal worden”.

7. Met betrekking tot het door de Commissie in haar memorandum gedane voorstel, de Gemeenschap tot het EVRM te doen toetreden ter waarborging van de bescherming van de mensenrechten, merkt het Economisch en Sociaal Comité het volgende op:

a) Toetreding tot het EVRM lijkt voor het ogenblik de snelste en beste methode om de fundamentele rechten van de burgers beter te beschermen tegen Gemeenschapsbesluiten. De binnen het Economisch en Sociaal Comité vertegenwoordigde sociaal-economische groeperingen zullen op den duur waarschijnlijk allemaal van een dergelijke bescherming profiteren en zullen er geen van alle negatieve gevolgen van ondervinden.

Het Comité is namelijk van oordeel dat de toetreding van de Gemeenschap tot het EVRM een versterking van de juridische bescherming van individuele belangen tegen rechtshandelingen van de Gemeenschap mogelijk zou maken, vooral indien de Europese burgers het individuele klachtrecht wordt verleend;

b) Bovendien wijst het Comité erop dat juist vanwege het specifieke karakter van de hoofdoelstellingen van de Gemeenschap, die in de eerste plaats het sociaal-economisch belang van de burgers wil bevorderen, de Europese burger uiteraard slechts weinig baat zal hebben bij de in het kader van het EVRM geboden bescherming, aangezien in dit verdrag hoofdzakelijk de burgerlijke en politieke en in onvoldoende mate de sociaal-economische rechten worden gewaarborgd. Verder is het Economisch en Sociaal Comité van oordeel dat de Gemeenschap, onafhankelijk van de toetreding tot het EVRM, onverwijld een eigen codex zou moeten uitwerken, waarin ook de door de Lid-Staten erkende fundamentele sociaal-economische rechten worden opgenomen, die dienen te worden gewaarborgd door de individu het recht te verlenen zich tot het Europese Hof van

Justitie te wenden nadat alle mogelijkheden in eigen land zijn uitgeput;

- c) Ongeacht of de voorstellen van de Commissie zullen worden uitgevoerd, een aparte codex zal worden opgesteld, dan wel tot beide zal worden besloten, zal blijvend grote betekenis moeten worden toegekend aan de verdere ontwikkeling van jurisprudentie betreffende de bescherming van de rechten van het individu die door communautaire voorschriften worden geraakt en aan het vergroten van de doeltreffendheid van die jurisprudentie. De stappen welke daartoe reeds door het Europese Hof van Justitie zijn genomen, worden dan ook van harte toegejuicht.
- d) De beraadslagingen over de toetreding tot het EVRM zullen juridische, politieke en constitutionele moeilijkheden opleveren. Dit behoeft geen verbazing te wekken, gezien het innoverende karakter van de voorstellen. Volgens het Economisch en Sociaal Comité zou geen enkele van deze moeilijkheden echter een onoverkomelijk obstakel hoeven op te leveren voor een regeling die, wanneer zij eenmaal met succes tot stand gebracht is, het internationale aanzien van de Gemeenschap sterk zal verhogen.
- e) Tot die moeilijkheden moet het feit worden gerekend dat in landen met een „dualistisch” rechtsstelsel (zoals het Verenigd Koninkrijk, Ierland en Denemarken), het EVRM niet automatisch deel van het nationale recht uitmaakt. Dit is geen groter probleem dan veel van de moeilijkheden die zich bij onderhandelingen over andere communautaire regelingen hebben voorgedaan, en het zou ook niet onoverkomelijk moeten zijn. Een andere moeilijkheid is dat niet alle Lid-Staten het individueel klachtrecht hebben aanvaard. Het voorstel van de Commissie zal tot een doeltreffendere bescherming van de rechten van het individu leiden, als het individueel klachtrecht algemeen wordt aanvaard.

Gedaan te Brussel, 10 december 1980.

*De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité*

T. ROSEINGRAVE

**Advies inzake de Europese maatschappij ten aanzien van de nieuwe
informatietechnieken: een communautair antwoord**

De tekst waarop de adviesaanvraag betrekking heeft is nog niet bekendgemaakt in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

A. JURIDISCHE GRONDSLAG VAN HET ADVIES

Op 20 mei 1980 heeft de Commissie besloten het Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap over bovengenoemd document te raadplegen.

B. ADVIES VAN HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Het Economisch en Sociaal Comité heeft beraadslaagd over zijn advies inzake voornoemd onderwerp tijdens zijn op 10 en 11 december 1980 te Brussel gehouden 184e zitting.

Dit advies luidt als volgt:

HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ,

Gezien het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, met name artikel 198,

Gezien de op 20 mei 1980 gedateerde adviesaanvraag van de Commissie van de Europese Gemeenschappen over het document „De Europese maatschappij ten aanzien van de nieuwe informatietechnieken: een communautair antwoord”,

Gezien het op 27 mei 1980 door zijn Bureau genomen besluit, de Afdeling voor industrie, handel, ambacht en dienstverlening met het opstellen van een advies en een rapport over dit onderwerp te belasten,

Gezien het advies dat bovengenoemde Afdeling tijdens haar vergadering van 5 november 1980 heeft opgesteld,

Gezien het door de rapporteur, de heer Niehaus, voorgelegde rapport,

Gezien de beraadslagingen tijdens zijn 184e zitting d. d. 10 en 11 december 1980 (vergadering van 11 december),

BRENGT VOLGEND ADVIES UIT,

dat met algemene stemmen is goedgekeurd.

Het Economisch en Sociaal Comité neemt nota van het document van de Commissie en merkt hierover het volgende op:

1. Algemene opmerkingen

1.1. Aangezien het aantal nieuwe producten en procédés van de technologieën van gegevensverwerking zich snel uitbreidt en de Gemeenschap een toenemende concurrentie van de zijde van de andere industrielanden moet trotseren, stemt het Comité in met het initiatief van de Commissie die de problemen bij de nieuwe technologieën van gegevensverwerking analyseert en voorstellen voor oplossingen doet.

1.2. Het Comité deelt het standpunt van de Commissie dat bevordering van de produktie en toepassing van componenten en nieuwe informatietechnologieën in de Lid-Staten van de Gemeenschap voor de verbetering van hun internationaal concurrentievermogen absoluut noodzakelijk is.

Optimale exploitatie van deze omvangrijke innovatiemogelijkheden is voor de Gemeenschap dringend noodzakelijk en een zaak van vitale betekenis. De nieuwe technologieën van gegevensverwerking bieden als basistechnologie voor procédés, producten en vormen van dienstverlening die de toekomst zullen bepalen, aanzienlijke groeiperspectieven, doch houden ook thans reeds zichtbare risico's in sociaal en maatschappelijk opzicht in.

1.3. Voor elk van de drie belangrijke terreinen van de nieuwe technologieën van gegevensverwerking, namelijk

- elektronische gegevensverwerking (met inbegrip van automatische dataverwerking),
- micro-elektronica,
- telecommunicatie,

lopen de gevolgen uiteen, zodat de ontwikkelings- en stimuleringsmogelijkheden voor elk van deze gebieden apart moeten worden beoordeeld.

1.4. Behalve op de communautaire maatregelen zal het accent voornamelijk op initiatieven tot coördinatie en pogingen tot harmonisatie van de zijde van de Commissie liggen, waarbij zij zich kan baseren op ervaringen die in de afzonderlijke Lid-Staten hiermee reeds zijn opgedaan. Of activiteiten van de Gemeenschap op dit gebied ook zullen welslagen, is evenwel sterk afhankelijk van de vraag of de Lid-Staten de politieke bereidheid tonen om de bestaande belemmeringen te overbruggen. Deze politieke bereidheid zou evenwel kunnen worden versterkt door een adequate evaluatie van de concurrentiepositie van de Lid-Staten van de Gemeenschap ten opzichte van de positie die de Verenigde Staten en Japan hebben bereikt op het gebied van de nieuwe technologieën.

In verband met de bijzondere betekenis van de nieuwe technologieën van gegevensverwerking voor de toekomstige economische ontwikkeling dient volgens het Comité gedetailleerder te worden aangegeven in hoeverre nationale stimuleringsprogramma's haalbaar zijn en op welke wijze deze programma's dienen te worden gecoördineerd, te meer daar het programma van de Commissie betrekkelijk weinig financiële armslag biedt.

1.5. Het Comité dringt erop aan dat met spoed maatregelen op dit gebied worden genomen, en doet een beroep op de Raad, prioriteit te geven aan besluiten over een communautaire strategie die in overeenstemming zijn met het slotcommuniqué van de in november 1979 te Dublin gehouden Europese Raad.

2. De economische component

2.1. De sectorale betekenis van de nieuwe technologieën is gelegen in het bevorderen van ontwikkeling, produktie en toepassing van micro-elektronische componenten, installaties voor elektronische gegevensverwerking en telematica-apparatuur. Dit geldt ook voor de noodzakelijke inschakeling van het midden- en kleinbedrijf als gebruiker, als producent of als toeleveringsindustrie. In dit verband dienen uitvoerigere effect-analyses en prognoses over de behoeften te worden uitgewerkt.

Behalve de door de Commissie genoemde groepen ziet het Comité ook de consumenten als bijkomende essentiële doelgroep voor de nieuwe technologieën.

2.2. Van groot belang zijn volgens het Comité ook een intensieve voorlichting over de toepassingsmogelijkheden van de nieuwe technologieën, een doelgerichte bevordering van het onderzoek en de

uitbreiding van een net van geharmoniseerde databanken.

De Gemeenschap dient tevens te streven naar toepassing van de nieuwe technieken voor besparing van schaarse grondstoffen en energiebronnen en bevrediging van kwalitatieve behoeften van de consument om de kwaliteit van het leven te verbeteren (b. v. in de geneeskunde, woningbouw, milieubescherming).

2.3. Er dient beslist voor te worden gezorgd dat subsidies ten goede komen aan ondernemingen die in de Lid-Staten van de Gemeenschap investeren. In dit opzicht dient ook het begrip „onderneming van Europese herkomst” nauwkeuriger te worden omschreven.

2.4. Het Comité verzoekt de Commissie na te gaan, hoe negatieve effecten van eventuele subsidie-maatregelen op de concurrentie zoveel mogelijk kunnen worden vermeden.

2.5. Bij het streven naar een openbare uniforme Europese markt voor telematica-apparatuur door middel van harmonisatie van de telecommunicatiediensten en ontwikkeling van gemeenschappelijke normen voor dergelijke apparatuur moet erop worden gelet dat de Gemeenschap het contact met het internationale marktgebeuren op dit gebied niet verliest. De Europese industrie heeft er juist belang bij, op markten van derde landen terrein te winnen. Een zekere mate van concurrentie is gewenst, maar mag niet ten koste gaan van die bedrijfstak. Aan de andere kant zal het decentraliseringseffect van nieuwe communicatie- en informatie-installaties van bijzondere betekenis voor de regionale ontwikkeling blijken. De opmerking van de Commissie dat de nieuwe technologieën van gegevensverwerking in de Verenigde Staten in belangrijke mate door defensie- en ruimtevaartprogramma's zijn gestimuleerd zijn voor het Comité aanleiding te verlangen dat Europese ondernemingen meer bij dergelijke programma's worden ingeschakeld.

2.6. Het Comité verzoekt de Commissie, meer informatie te verschaffen over mogelijke activiteiten op het gebied van de interne en de externe handel van de Gemeenschap.

2.7. Bovendien acht het Comité het noodzakelijk dat met de wensen van de consumenten op dit gebied rekening wordt gehouden. Dit houdt consequenties in voor de noodzakelijke:

- opstelling van normen voor produkten,
- evaluatie van de gevolgen bij de invoering van nieuwe media,
- uitbreiding van de voorlichting van de consument.

3. De sociale component

3.1. De stormachtige ontwikkeling van de nieuwe technologieën van gegevensverwerking zorgt voor ingrijpende sociale veranderingen. Wil men ernstige sociale conflicten tegengaan, dan dienen de negatieve bijverschijnselen (b. v. gevolgen voor de werkgelegenheid, gewijzigde arbeidsvoorwaarden) door een reeks compenserende maatregelen te worden opgevangen.

3.2. In het bijzonder moet rekening worden gehouden met een te voorziene toeneming van de werkloosheid op korte en op middellange termijn: door toepassing van microprocessors in productie en administratie zullen talrijke arbeidsplaatsen wegvallen die bij lange na niet kunnen worden gecompenseerd door een stijgende werkgelegenheid in de industrie voor bij voorbeeld telematica en bouwelementen. Deze situatie zal er als gevolg van de conjuncturele teruggang nog slechter komen uit te zien. Het Comité verzoekt daarom de Commissie, nog meer gedetailleerde prognoses betreffende de effecten op te stellen en een adequaat maatregelenpakket voor te stellen waarmee de te verwachten werkgelegenheidsproblemen kunnen worden opgelost.

3.3. Het doel van inhoudelijke heroriëntering en intensivering van scholing en specialisatie met betrekking tot de nieuwe informatietechnieken moet zijn, in de toenemende behoefte aan zeer gekwalificeerd personeel te voorzien en het verouderen van vakkennis tegen te gaan. Ook mogen weer niet te veel informaticaspecialisten op de markt komen, die bij de nieuwe technologische veranderingen die ons te wachten staan, in dat geval voor een deel geen werk zouden vinden indien er niet voldoende mogelijkheden op het gebied van omscholing en voortgezette opleiding zijn.

3.4. Een zinvolle toepassing van de nieuwe technieken van gegevensverwerking is alleen mogelijk, indien de betrokkenen uitvoerig worden voorgelicht en hieraan hun medewerking verlenen. Daarom

dienen volgens het Comité, zodra de invoering van nieuwe technologieën wordt overwogen, op de verschillende betrokken niveaus van de onderneming in nationaal verband tussen de vakbonden en de werkgevers overleg en onderhandelingen plaats te vinden.

Dit dient ter voorbereiding van overeenkomsten over onder meer inhoud en wijze van voorlichting over de invoering van deze nieuwe technologieën, maatregelen ter opvang van de gevolgen hiervan voor de werkgelegenheid, arbeidsvoorwaarden en arbeidsduur, alsook zekerheid omtrent de stabiliteit van de arbeidsplaats. Ook moeten hierin scholingsprogramma's worden vastgelegd, ten einde te zorgen voor de vereiste kwalificatie, de herscholing en de herplaatsing van de betrokken werknemers.

4. De maatschappelijke component

4.1. De invoering van nieuwe informatietechnieken op grotere schaal heeft niet slechts gevolgen voor de economie en de werkgelegenheid, maar raakt ook steeds meer de persoonlijke levenssfeer van bijna alle mensen; de gevolgen voor de samenleving zijn dus van grote betekenis.

4.2. Zo kunnen problemen ontstaan wanneer door overschakeling op nieuwe technieken van gegevensverwerking in het overheidsbestuur politieke macht gemakkelijker invloed gaat uitoefenen in de privésfeer. Om dit te verhinderen, moet vooral worden opgetreden tegen een toenemende bureaucrativering die gepaard gaat met een stevige verstrengeling van besluitvorming en databanken.

4.3. Het Comité dringt er bij de Commissie op aan, maatregelen uit te werken waarmee misbruik van persoonlijke gegevens door overheids- en particuliere instellingen kan worden verhinderd en een efficiënte controle op het gebruik ervan mogelijk wordt gemaakt en ervoor wordt gezorgd dat de betrokkenen toegang hebben tot de over hen zelf opgeslagen gegevens.

Gedaan te Brussel, 11 december 1980.

*De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité*

T. ROSEINGRAVE

*BIJLAGE***bij het advies van het Economisch en Sociaal Comité**

De onderstaande tekst uit het advies van de Afdeling is vervangen door een tijdens de beraadslagingen goedgekeurd wijzigingsvoorstel:

Bladzijde 6, paragraaf 3.4.

„Daarom dienen volgens de Afdeling, zodra invoering van de nieuwe technologieën in de ondernemingen overwogen wordt, op de betrokken niveaus mogelijkheden voor overleg en onderhandelingen tussen werkgevers, werknemers en hun vakbonden en zo nodig met de regeringen te worden geschapen waarbij de volgende zaken worden behandeld: omvang van de technologische veranderingen, gewaarborgde sociale bescherming van de betrokkenen, maatregelen voor een voldoende voorlichting en het opvangen van te voorspellen effecten op de werkgelegenheid, de arbeidsvoorwaarden en de veiligheid op de werkplek alsmede maatregelen om ervoor te zorgen dat de betrokken werknemers de vereiste vakkennis bezitten.”.

Uitslag van de stemming

Vóór: 27, tegen: 25, onthoudingen: 2.

**Advies inzake het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (ontwerp vijfde
jaarverslag 1979)**

Het advies van het Comité heeft niet op een bepaald document betrekking.

A. JURIDISCHE GRONDSLAG VAN HET ADVIES

Tijdens zijn op 1 juli 1980 gehouden 180e zitting heeft het Comité op voorstel van zijn Bureau besloten, uit eigen beweging een advies inzake voornoemd onderwerp op te stellen.

B. ADVIES VAN HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Het Economisch en Sociaal Comité heeft beraadslaagd over zijn advies inzake voornoemd onderwerp tijdens zijn op 10 en 11 december 1980 te Brussel gehouden 184e zitting.

Dit advies luidt als volgt:

HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ,

Gezien artikel 20, vierde alinea, van zijn Reglement van Orde,

Gezien zijn besluit d. d. 1 juli 1980, de Afdeling voor regionale ontwikkeling te belasten met het opstellen van een ontwerp-advies inzake het vijfde jaarverslag (1979) van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling,

Gezien artikel 22 van zijn Reglement van Orde,

Gezien het besluit van voornoemde Afdeling d. d. 11 juli 1980 een studiegroep in te stellen,

Gezien het mondelinge verslag van de heer Curlis, rapporteur,

Gezien de beraadslagingen tijdens zijn 184e zitting van 10 en 11 december 1980 (vergadering van 10 december),

BRENGT VOLGEND ADVIES UIT,

dat met algemene stemmen is goedgekeurd.

Het Comité tekent het volgende aan bij het vijfde jaarverslag van het EFRO:

1. Inleidende opmerkingen

1.1. Een belangrijke verbetering in dit verslag is dat alle opmerkingen over het regionaal beleid in

1979 in één hoofdstuk (II) zijn ondergebracht. Dit toont aan dat er meer nadruk op gelegd wordt dat het EFRO niet los gezien kan worden van het gehele regionale beleid, alsmede van al die andere aspecten van het communautaire beleid die van invloed zijn op de minder welvarende regio's.

1.2. Het Comité wijst nogmaals op het door de Commissie gedeelde standpunt dat de doeltreffendheid van het EFRO alleen in die ruimere context behoorlijk beoordeeld kan worden.

1.3. Daar dit het vijfde jaarverslag is, wordt het steeds interessanter na te gaan op welke wijze het Fonds, en daarmee samenhangend het regionaal beleid, zich ontwikkeld hebben sinds het jaar waarin het Fonds operatief is geworden. Het jaarverslag vergemakkelijkt het maken van dergelijke vergelijkingen door bepaalde hoofdstukken elk jaar op ongeveer dezelfde wijze te presenteren. Het Comité waardeert dit bijzonder en stelt voor bij de belangrijkste statistische gegevens, waar mogelijk, niet alleen informatie over het desbetreffende boekjaar te verschaffen, maar ook over de vorige jaren, zodat gemakkelijker kan worden overzien wat de verschillen ten opzichte van voorafgaande jaren zijn.

1.4. Het verheugt het Comité in het bijzonder dat er in het verslag jaarlijkse statistische overzichten gegeven worden met betrekking tot:

- a) regionale steun en arbeidsplaatsen in elk van de Lid-Staten (tabel 1);
- b) specificatie van de aanvragen om bijstand naar soort van investering (tabel 2);
- c) ingediende aanvragen in % van het voorziene aandeel per Lid-Staat (tabel 4);

- d) verdeling van bijstand naar categorie (tabel 5);
- e) aanwendig van de vastleggingskredieten (tabel 6);
- f) door het EFRO genomen besluiten inzake bijstand (tabel 7);
- g) betalingen als percentage van de vastleggingskredieten (tabel 8).

2. Maatregelen van het Fonds

2.1. In de op 6 februari 1979 uitgevaardigde Verordening (EEG) nr. 214/79 van de Raad wordt bepaald dat speciale programma's zullen kunnen worden gefinancierd uit de „quotavrije sectie" van het EFRO. In oktober 1979 is de Raad een reeks voorstellen voor uitvoeringsmaatregelen gedaan. Het Comité stelt echter vast dat deze voorstellen in het verslagjaar niet zijn goedgekeurd en dat het quotavrije gedeelte van het Fonds bijgevolg niet kon worden aangewend. Hoewel de middelen die daarvoor waren uitgetrokken op het begrotingsjaar 1980 zijn overgedragen, vindt het Comité dit uitstel toch betreurenswaardig. De toch al beperkte draagwijdte van de quotavrije sectie, die het Comité wel als een belangrijke uitbreiding van de Fondsactiviteiten beschouwt, doch te gering van omvang acht⁽¹⁾, wordt nog geringer door de bescheiden bedragen die voor elk van de eerste vijf in 1979 voorgestelde en in 1980 goedgekeurde specifieke communautaire acties ter beschikking staan.

2.2. De vastleggingskredieten bedroegen in 1979 in het totaal 962 miljoen ERE. Dit was aanmerkelijk meer dan in 1978 (556 miljoen ERE), en in 1977 (502 miljoen ERE). De vastleggingskredieten maakten in 1979 een hoog percentage (nl. meer dan 99,5 %) van de beschikbare middelen uit en waren de weerslag van de overvloedige stroom van bijstandsaanvragen die het Fonds bereikt heeft. In 1979 heeft de Commissie 3 771 projecten onderzocht (80 % meer dan in 1978); hoewel dit een aanzienlijke prestatie is, hoopt het Comité dat de aan projectonderzoeken bestede tijd nog verder kan worden verminderd. Het Comité merkt op dat 257 bijstandsaanvragen niet meer met de voor vastleggingskredieten beschikbare middelen konden worden gehonoreerd; daarvoor was nog eens 166 miljoen ERE extra nodig geweest. Het ziet hierin een nieuw bewijs van de voordelen die de minder welvarende streken van een verdere toename van de omvang van het Fonds zouden kunnen hebben. Het Fonds neemt slechts een klein gedeelte van de begroting van de Gemeenschappen in beslag en is nog zeer bescheiden in vergelijking met de bedragen die de Lid-Staten aan regionale steun uitgeven. Het

Comité hoopt dat er steeds meer begrotingsmiddelen voor het Fonds zullen worden uitgetrokken.

3. Besluiten inzake bijstandsverlening

3.1. De bijstandsaanvragen voor regionale ontwikkelingsprogramma's omvatten een bepaald percentage infrastructuurprojecten en een bepaald percentage voorstellen voor investeringen in de industrie en de dienstverlenende sector. Het Comité is zich ervan bewust dat het moeilijk is, zich bij de bijstandsverlening aan een vaste verhouding voor elk van deze beiden categorieën te houden, met name omdat geen gedetailleerde beschouwing plaatsvindt van de programma's voor elke regio. Infrastructurele investeringen zijn bij voorbeeld vaak een eerste vereiste voor industriële ontwikkeling, in het bijzonder met het oog op het creëren van omstandigheden die bevorderlijk zijn voor kleine en middelgrote ondernemingen. Het scheppen en het veiligstellen van arbeidsplaatsen zal echter een belangrijke herstructurering en expansie in de industriële, de agrarische en de dienstverlenende sector noodzakelijk maken. Het Comité stelt dan ook met enige bezorgdheid vast dat de bijstandsverlening aan projecten in de industrie en de dienstensector in 1979 procentueel is afgenomen. De steun voor projecten in de industrie en de dienstverlenende sector bedroeg in 1979 28 % van het totaal, tegen 33 % in 1978 en 41 % in 1977. Daarentegen is het aandeel van de bijstand voor infrastructuurprojecten gestegen van 59 % in 1977 en 67 % in 1978 tot 72 % in 1979. Het verslag verschaft onvoldoende informatie over de redenen van deze wijziging, en geeft evenmin aan welke Lid-Staten de verhouding tussen de beide categorieën projecten in die zin hebben omgebogen.

3.2. Daar het aandeel van de bijstandsverstrekkingen voor projecten in de industrie en de dienstverlenende sector lijkt te zijn gedaald, zou het Comité er gaarne van verzekerd zijn dat de onderhavige verordening zoveel mogelijk gehanteerd wordt om projecten van dit type aan te trekken. Deze overweging dient ook een rol te spelen bij de op handen zijnde herziening van de Fondsverordening. In artikel 4, lid 2, wordt bepaald dat de deelneming van het Fonds maximaal 50 % van de nationale regionale steun en maximaal 20 % van de totale investeringskosten mag bedragen, mits de kosten per gecreëerde of instandgehouden arbeidsplaats binnen bepaalde grenzen blijven. In het verslag staat dat de deelneming van het Fonds voor projecten van meer dan 10 miljoen ERE in 1979 gemiddeld 45 % bedroeg van de nationale steunverlening en 7 % van de totale investeringskosten. Voor projecten van minder dan 10 miljoen ERE waren de overeenkomstige cijfers 47 % en 11 %. Het Comité stelt het op prijs dat de door respectievelijk het EFRO en de Lid-Staten

⁽¹⁾ Zie advies van november 1979, paragraaf 1.

gefinancierde gedeelten van de totale investeringskosten worden beperkt door besluiten van de Commissie in het kader van het mededingingsbeleid waarbij wordt vastgesteld welke steun de Staten maximaal aan verschillende gebieden mogen geven. Het wordt echter niet duidelijk uit het verslag of ook de bijdrage van het Fonds zo beperkt wordt, omdat de door de nationale overheden verstrekte regionale steun onder het maximum ligt dat op grond van het mededingingsbeleid wordt toegestaan.

4. Aanvullend karakter van het Fonds

4.1. Als het Fonds als een aanvullende financieringsbron voor het oplossen van de problemen van de minder welvarende regio's gezien moet worden, dan dient het zo beheerd te worden dat er over het complementair karakter van de activiteiten geen twijfel bestaat. In het jaarverslag wordt echter nogmaals vermeld dat door de Lid-Staten onvoldoende gegevens ter beschikking worden gesteld en dat niet geantwoord wordt op verzoeken om informatie. Het Comité acht dit gedrag onaanvaardbaar en stelt zich achter de Commissie wanneer deze tracht meer en nauwkeurigere informatie van de Lid-Staten te verkrijgen. Het begrijpt echter ook wel dat het complementair karakter niet altijd gemakkelijk is aan te tonen, met name niet bij infrastructuurprojecten.

De door een dergelijke gezamenlijke financiering opgeworpen problemen zullen diepgaand worden bestudeerd in het kader van de werkzaamheden van het Comité met betrekking tot de herziening van de EFRO-Verordening, daar deze voor een deel voortvloeien uit de tekst van de huidige verordening.

5. Kosten per gecreëerde of instandgehouden arbeidsplaats

Terwijl het niet eenvoudig is aan de uitgaven voor infrastructuurprojecten een directe raming te koppelen van het aantal arbeidsplaatsen dat erdoor zal worden gecreëerd of instandgehouden, kunnen dergelijke schattingen gemakkelijker gemaakt worden voor industriële en dienstverleningsprojecten; dit wordt overigens ook verlangd in het kader van artikel 4, lid 2, sub a), van de Fondsverordening. Het verslag bevat echter geen tabel waaruit blijkt wat de gemiddelde kosten zijn per gecreëerde arbeidsplaats in projecten die zijn goedgekeurd voor steunverlening uit het Fonds of per arbeidsplaats bij projecten waarvoor ook nationale steun van regionale strekking wordt verleend. Het Comité hoopt dat die informatie in het vervolg in het jaarverslag wordt verschaft, met een tabel waaruit de gegevens kunnen worden afgelezen voor elke regio die steun ontvangen heeft. Het overzicht in tabel 7 is een goede stap in deze richting, maar is nog onvoldoende omdat er geen opsplitsing per

regio of per jaar gemaakt wordt en er ook geen cijfers in voorkomen over de nationale steun met regionale strekking die wordt verleend.

6. Controle en samenwerking

Het Comité heeft er nota van genomen dat er nog steeds moeilijkheden zijn tussen de Commissie en de Franse overheid over het uitoefenen van de juiste controle op de aanwending van de middelen van het Fonds in Frankrijk. Het Comité hoopt dat het niet nodig zal blijken om tussenkomst van het Hof van Justitie te vragen.

7. De ruimere context

7.1. Het effect van het EFRO kan niet als een losstaand iets beoordeeld worden. Het dient te worden gezien tegen de achtergrond van het veranderende economische klimaat in de gehele Gemeenschap en in de context van andere communautaire maatregelen die gevolgen hebben voor de regionale verschillen. Dit wordt met zoveel woorden gesteld in het jaarverslag (punt 4) en het verheugt het Comité dat deze ruimere context overal in het verslag doorspeelt. Het baart het Comité echter zorgen dat de Commissie niet in staat is méér positieve ontwikkelingen te melden waaruit een sterkere doorwerking in de praktijk van deze algemene houding zou blijken.

7.2. Het verbaast het Comité dat in een verslag over de mogelijkheden om de regionale onevenwichtigheden in de Gemeenschap te verminderen, geen basisinformatie te vinden is over de recente veranderingen in de economische omstandigheden van de regio's. Het merkt op dat de Commissie binnenkort haar eerste periodiek verslag over de economische en sociale situatie in de regio's zal publiceren en ziet uit naar het moment waarop het dat zal kunnen bestuderen; het is echter niet juist dat om die reden in het jaarverslag niet enig beknopt feitenmateriaal wordt gegeven, zoals ook in de voorafgaande jaren gebeurd is. Door het ontbreken van dergelijke gegevens blijkt uit het verslag niet welke veranderingen zich in verschillende regio's voltrekken, hoewel dit belangrijk is voor een beoordeling van de gerichtheid en het nut van de Fondsactiviteiten.

7.3. In enkele Lid-Staten hebben de minder welvarende regio's de nadelige gevolgen ondervonden van restrictieve budgettaire beleidsmaatregelen in 1979. Hoewel het Comité geen commentaar wil leveren op het nationale economische beleid van de Lid-Staten, zou het speciaal willen wijzen op de noodzaak dat de Lid-Staten in het bijzonder aandacht besteden aan de gevolgen van hun beleidsmaatregelen voor de verschillen die er tussen de regio's bestaan.

7.4. Het is de gewoonte geworden dat in het jaarverslag een (algemene) balans wordt opgemaakt van de activiteiten die het Fonds in de geselecteerde regio's heeft ontplooid. Dit is nuttige informatie waardoor de doeltreffendheid van het Fonds in bepaalde regio's nauwkeuriger kan worden beoordeeld. Volgens het Comité zou deze analyse nog verder kunnen worden verbeterd, door hierbij ook aandacht te besteden aan de kwalitatieve ontwikkeling van bijzonder ernstige problemen in bepaalde regio's of door regio's te noemen waar de communautaire bijstand wel een bijzonder goede uitwerking heeft gehad.

8. Regionale programma's

Verschillende jaren achtereenvolgens is in de jaarverslagen van het Fonds nadrukkelijk gewezen op het belang van coördinatie van het nationale regionale beleid van de Lid-Staten. Voor de laatste maal is dit gebeurd in de resolutie van de Raad van 6 februari 1979. Het doet het Comité deugd dat dit basisbeginsel steeds weer genoemd wordt. Hoewel het „Comité voor regionaal beleid“ de programma's die al aan de Commissie zijn voorgelegd heeft bestudeerd, wordt er in het jaarverslag toch nog kritiek geleverd op de door de Lid-Staten verschaft gegevens. Het Comité heeft zijn mening over de regionale programma's naar voren gebracht⁽¹⁾ en hoopt dat deze programma's zowel een referentiekader voor de projectbeoordeling kunnen vormen als een vergelijkingsbasis kunnen opleveren voor de methoden die gebruikt worden om de regionale verschillen in de Lid-Staten kleiner te maken. Het Comité vindt het jammer dat de Commissie in het jaarverslag zelfs geen voorzichtige conclusies over de beschikbare feiten heeft opgenomen, om het nut van een en ander aan te tonen.

9. Geïntegreerde maatregelen

In zijn advies over het jaarverslag 1978 en zijn studie inzake Lotharingen⁽²⁾ heeft het Comité zijn instemming betuigd met het nieuwe concept van de „geïntegreerde maatregelen“. In 1979 nam het met belangstelling kennis van de voorstellen om in Napels en Belfast op die manier modelprojecten uit te voeren. Het Comité bereidt momenteel een studie over dit concept voor. Intussen hoopt het dat achter deze projecten enige spoed zal worden gezet en dat in het volgende EFRO-jaarverslag hierover meer gegevens beschikbaar zullen zijn.

10. Rentesubsidie op door de EIB toegekende leningen

In voorgaande adviezen heeft het Comité er zijn teleurstelling over uitgesproken dat geen enkele Lid-Staat gebruik had gemaakt van de mogelijkheid rentesubsidie op een EIB-lening aan te vragen. Het is dan ook een belangrijke verandering dat in 1979 wel één project van die aard is goedgekeurd. Het Comité hoopt dat van deze mogelijkheid nu vaker gebruik zal worden gemaakt en wel op een wijze die het complementaire karakter van dit soort bijstand goed doet uitkomen.

11. Andere communautaire maatregelen

11.1. Veel aspecten van het communautaire beleid hebben gevolgen voor de minder welvarende regio's. Het verheugt het Comité dat dit facet van het communautaire optreden in het jaarverslag naar voren wordt gebracht. Dit aspect van het vraagstuk van de convergentie tussen de beleidsvormen houdt echter in dat de regionale consequenties van bijvoorbeeld het beleid inzake de scheepsbouw, de textielindustrie, het vervoer en de energie beter moeten worden beoordeeld. Het Comité vindt het spijtig dat deze deelgebieden in het jaarverslag niet beknopt worden behandeld.

11.2. De structurele en budgettaire moeilijkheden die zich in het landbouwbeleid van de Gemeenschap voordoen, zijn van het grootste belang voor de werking van het regionaal beleid. Het Comité erkent dat een begin gemaakt is met meer „geregionaliseerde“ maatregelen in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, maar zou gaarne zien dat er een nog sterkere differentiatie wordt aangebracht, zodat rekening kan worden gehouden met het vraagstuk van de regionale onevenwichtigheden.

12. Publiciteit

Wil men een beter inzicht in de betekenis van het regionale beleid van de Gemeenschap kunnen krijgen, dan is het van wezenlijk belang dat meer bekendheid aan de met het EFRO geboekte resultaten wordt gegeven. Het Comité is daarom ingenomen met de verhoogde publiciteit rond de Fondsmaatregelen. Niettemin meent het dat de nationale regeringen hierbij zouden moeten worden aangemoedigd de nodige informatie over de omvang (zowel absoluut als percentageel gezien) van de Fondssteun te verstrekken. Dergelijke gegevens zouden ook in het Publikatieblad moeten verschijnen. Aldus zou de aandacht meer worden gevestigd op doel en omvang van de Fondssteun, zou worden bevorderd dat er aanvragen voor een grotere verscheidenheid van projecten worden ingediend en zou meer belangstelling bij de plaatselijke en regionale overheden worden gewekt.

(1) Advies van 30 april 1980 (PB nr. C 205 van 11. 8. 1980).

(2) Studie van 30 april 1980.

13. Conclusies

13.1. De Commissie erkent de noodzaak het EFRO te beoordelen in de context van het gehele regionale beleid. Het Comité juicht deze benadering toe. Hoewel duidelijk vooruitgang is geboekt, vindt het Comité toch dat zowel het Fonds als het regionaal beleid en de overige beleidsmaatregelen met regionaal karakter nog steeds in een ontwikkelingsstadium verkeren en dat de problemen die door de regionale dispariteiten veroorzaakt worden, nog steeds zeer groot zijn. Het Comité dringt erop aan dat de Gemeenschap de regionale problematiek als prioritair blijft beschouwen en haar aandacht en middelen bij voorrang hierop concentreert.

13.2. In verband met het belang van de werkzaamheden van het „Comité voor regionaal beleid”, herhaalt het Comité zijn aanbeveling ⁽¹⁾ dit comité uit te breiden met vertegenwoordigers van de plaatselijke en regionale overheden en de sociaal-economische belangengroeperingen in de Gemeenschappen.

13.3. Daar de verordeningen die betrekking hebben op het Fonds op korte termijn zullen worden herzien, hoopt het Comité de gelegenheid te krijgen binnenkort zijn mening te geven over een ruim opgezette herziening van de activiteiten van het Fonds.

Gedaan te Brussel, 10 december 1980.

*De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité*

T. ROSEINGRAVE

⁽¹⁾ „Rol en invloed van de plaatselijke en regionale overheden en van de sociale en economische organisaties op het gebied van het communautair regionaal beleid” d. d. 25 oktober 1979 (PB nr. C 53 van 8. 3. 1980).

Advies inzake een voorstel voor een verordening (EEG) van de Raad tot wijziging, ten behoeve van werknemers zonder werk, van Verordening (EEG) nr. 1408/71 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op loontrekkenden en hun gezinnen die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen

De tekst waarop de adviesaanvraag betrekking heeft is bekendgemaakt in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* nr. C 169 van 9 juli 1980, blz. 22.

A. JURIDISCHE GRONDSLAG VAN HET ADVIES

Op 4 juli 1980 heeft de Raad besloten het Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap over bovengenoemd voorstel te raadplegen.

B. ADVIES VAN HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Het Economisch en Sociaal Comité heeft beraadslaagd over zijn advies inzake voornoemd onderwerp tijdens zijn op 10 en 11 december 1980 te Brussel gehouden 184e zitting.

Dit advies luidt als volgt:

HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ,

Gezien het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, en met name artikel 198 daarvan,

Gezien het verzoek van de Raad van de Europese Gemeenschappen d. d. 4 juli 1980 om een advies inzake het voorstel voor een verordening (EEG) van de Raad tot wijziging, ten behoeve van werknemers zonder werk, van Verordening (EEG) nr. 1408/71 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op loontrekkenden en hun gezinnen, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen,

Gezien het besluit van zijn Bureau d. d. 2 juli 1980, de Afdeling voor sociale vraagstukken, in afwachting van de raadpleging, te belasten met het opstellen van een advies en een rapport over dit onderwerp,

Gezien het door genoemde Afdeling op 4 december 1980 opgestelde advies,

Gezien het door de rapporteur, de heer Davies, ingediende rapport,

Gezien de beraadslagingen tijdens zijn op 10 en 11 december 1980 gehouden 184e zitting (vergadering van 10 december),

BRENGT VOLGEND ADVIES UIT,

dat met algemene stemmen werd goedgekeurd.

1. De twee hoofddoeleinden van de voorgestelde verordening liggen vervat in artikel 69 bis, op grond waarvan een werkloze het recht op werkloosheidsuitkering behoudt nadat deze zijn woonplaats heeft overgebracht naar een andere Lid-Staat, en in artikel 71 bis, dat export van een brugpensioen mogelijk maakt voor werknemers die hun officiële woon- en verblijfplaats naar een andere Lid-Staat overbrengen nadat zij voor een dergelijke vervroegde-uittrekingsregeling in aanmerking zijn gekomen. De beide voorstellen hebben alleen betrekking op ingezetenen van Lid-Staten die werkzaam zijn in andere Lid-Staten. De overige wijzigingen die zijn voorgesteld, zijn bijna allemaal het gevolg van de inlassing van de artikelen 69 bis en 71 bis of zijn redactionele verbeteringen van Verordening (EEG) nr. 1408/71, welke op grond van ervaringen of jurisprudentie noodzakelijk gebleken zijn.

2. Met artikel 69 bis wordt beoogd de werkloze werknemer die naar een andere Lid-Staat verhuist en daar langer dan drie maanden verblijf houdt, recht te geven op de werkloosheidsuitkeringen die in deze Lid-Staat aan werklozen worden uitbetaald, vooropgesteld dat aan de in dit artikel genoemde voorwaarden is voldaan.

3. Het Comité keurt het in artikel 69 bis vastgelegde beginsel goed.

4. Het Comité is echter van mening dat de Commissie de voorwaarden die de reikwijdte van het artikel bepalen alsmede de formulering, die zijns inziens onvoldoende duidelijk en volledig is, nogmaals moet bezien.

Het is namelijk de vraag:

- a) of in het eerste lid van artikel 69 bis, sub ii), de woorden „ofwel (...) woont” niet zouden moeten worden weggelaten;
- b) of in bepaalde omstandigheden deze subparagraaf niet onrechtvaardig zou kunnen zijn ten opzichte van de echtgeno(o)t(e) die van zijn/haar huwelijkspartner vervreemd geraakt is en in een andere Lid-Staat werk vindt;
- c) en ook of sub iii) de woorden „directe verwanten in opgaande lijn” niet vervangen zouden moeten worden door „ouder of ouders”, en of de duur van het verblijf niet meer dan één jaar zou moeten zijn?

In het artikel wordt niet aangegeven of de perioden van minste 15 jaar, 6 maanden en 1 jaar waarvan sprake is in voornoemde subparagrafen ononderbroken tijdvakken dienen te zijn, en evenmin of de genoemde perioden van 6 maanden en 1 jaar onmiddellijk vooraf dienen te gaan aan de datum waarop de werkloze werknemer zijn woonplaats overbrengt en zich ter beschikking stelt van de diensten voor arbeidsbemiddeling van de andere Lid-Staat. Deze punten zouden moeten worden opgehelderd.

In het licht van deze opmerkingen adviseert het Comité de Commissie dan ook opnieuw aandacht te besteden aan de voorwaarden waaraan een recht-hebbende moet voldoen en deze zo nodig opnieuw te formuleren om elke onduidelijkheid weg te nemen en te verzekeren dat het artikel geen onrechtvaardige consequenties heeft en zo min mogelijk misbruik toelaat.

5. Het doel van artikel 71 bis is de export mogelijk te maken van zogenaamde „brugpensioenen” voor

werkloze werknemers die hun woonplaats overbrengen naar een andere Lid-Staat na vervroegd uit het arbeidsproces te zijn uitgetreden.

6. Het Comité heeft veel moeite gehad met het begrip „brugpensioen”, zoals dat gedefinieerd is in artikel 1, sub b), van de voorgestelde verordening. Voor de definitie wordt namelijk verwezen naar de „vervroegde ouderdomsuitkering” die er niet onder valt, zonder dat deze laatste term gedefinieerd wordt; bovendien lopen de toelichting en de definitie op dit punt duidelijk uiteen.

Het is van mening dat de Commissie de in artikel 1, sub b), gegeven definitie van „brugpensioen” opnieuw zou moeten bezien, rekening houdende met de grote moeilijkheden die het Comité onder-vonden heeft. De Commissie zou een meer uitput-tende definitie moeten proberen te geven, waaruit duidelijker de kenmerken van het „brugpensioen” naar voren komen.

7. Het Comité steunt het in artikel 71 bis vervatte voorstel.

8. Het heeft er nota van genomen dat krachtens artikel 71 bis, lid 3, het orgaan van de woonplaats, op verzoek van het bevoegde orgaan, de nodige controles zal verrichten om na te gaan of de brug-pensioengerechtigde nog aan de voorwaarden voldoet voor behoud van het recht op uitkeringen krachtens de wettelijke regeling van de bevoegde Staat. Het Comité adviseert echter de woorden „nodige controles” (in de tweede regel) te vervangen door de wat minder beledigend klinkende uitdruk-king „alle benodigde inlichtingen zal inwinnen”.

9. Het Comité heeft geen aan- of opmerkingen met betrekking tot de overige wijzigingen die zijn voor-gesteld en die hoofdzakelijk een gevolg zijn van de twee belangrijkste veranderingen, maar het heeft in het bijzonder nota genomen van de wijzigingen die zijn voorgesteld op bijlage V.

Gedaan te Brussel, 10 december 1980.

*De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité*

T. ROSEINGRAVE

Advies inzake een voorstel voor een besluit van de Raad houdende vaststelling van een sectorieel programma voor onderzoek en ontwikkeling op het gebied van het milieu (milieubescherming en klimatologie) (indirecte en gecoördineerde acties) 1981 tot 1985

De tekst waarop de adviesaanvraag betrekking heeft is bekendgemaakt in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* nr. C 228 van 8 september 1980, blz. 1.

A. JURIDISCHE GRONDSLAG VAN HET ADVIES

Op 11 juli 1980 heeft de Raad besloten het Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap over bovengenoemd voorstel te raadplegen.

B. ADVIES VAN HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Het Economisch en Sociaal Comité heeft beraadslaagd over zijn advies inzake voornoemd onderwerp tijdens zijn op 10 en 11 december 1980 te Brussel gehouden 184e zitting.

Dit advies luidt als volgt:

HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ,

Gezien het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, met name artikel 198,

Gezien het verzoek om advies van de Raad van de Europese Gemeenschappen d. d. 11 juli 1980,

Gezien het besluit van zijn Voorzitter d. d. 10 september 1980 de Afdeling voor milieu, volksgezondheid en consumptie met het opstellen van een advies ter zake te belasten,

Gezien het mondelinge verslag van de heer De Grave, rapporteur.

Gezien de beraadslagingen van de Afdeling voor milieu, volksgezondheid en consumptie tijdens haar 60e vergadering van 25 november 1980,

Gezien de beraadslagingen tijdens zijn op 10 en 11 december 1980 gehouden 184e zitting (vergadering van 10 december),

BRENGT VOLGEND ADVIES UIT,

dat met algemene stemmen is goedgekeurd.

1. Het Comité stemt met het onderzoekprogramma in. Het vindt het verheugend dat de Gemeenschap sedert enige jaren meer geld voor op de verbetering van de bestaanskwaliteit gerichte research-projecten uittrekt.

2. Nu technologie en maatschappij aan steeds snellere veranderingen onderhevig zijn, zouden er nog meer begrotingsmiddelen moeten worden vrijgemaakt, waardoor overigens ook tal van wetenschappers aan nuttig werk geholpen zouden kunnen worden.

3. Het verzoekt de Commissie evenwel er nauwlettend op toe te zien dat deze extra middelen dan ook echt in een uitbreiding van het onderzoek resulteren en niet slechts voor nationale financieringsmiddelen in de plaats komen.

4. Het Comité wijst nog eens op onderstaande overwegingen uit zijn advies van 27 november 1975 ⁽¹⁾:

4.1. „Volgens het Comité mag niet worden volstaan met een oplossing van de problematiek via de exacte wetenschappen, zoals de biologie, de biochemie, de toxicologie, enz., maar dient zeer veel aandacht te worden besteed aan het sociaal-cultureel onderzoek van de factoren die de verbetering van het milieu in de weg staan, alsmede van de factoren die de besluitvorming aan de hand van de bevindingen van het wetenschappelijk onderzoek mogelijk maken of bevorderen.

4.2. Het Comité constateert dat het leven in de grote steden als gevolg van bepaalde factoren dikwijls tot ontevredenheid leidt: luchtverontreiniging, geluidshinder, vervoer, renovatie van bepaalde

⁽¹⁾ PB nr. C 35 van 16. 2. 1976.

wijken terwijl de belangen van de bevolking buiten beschouwing blijven, „wildgroei” van steden, onvoldoende recreatiegebieden, onvoldoende aandacht voor het openbaar vervoer, enz. Sommige van deze problemen doen zich overigens ook op het platteland voor. Met behulp van projectstudies moeten de oorzaken van de achteruitgang van het stadsmilieu en de gevolgen hiervan voor de gezondheid en de leefomstandigheden van de inwoners beter worden onderzocht.

4.3. In zijn advies inzake de behandeling van afvalstoffen heeft het Comité reeds gesteld dat de voorkeur moet worden gegeven aan preventieve boven regressieve maatregelen op milieugebied⁽¹⁾: bij voorbeeld gebruik van niet-verontreinigende materialen die zich voor hergebruik lenen of recycleerbaar zijn. Het stemt het Comité tot voldoening dat een onderzoek wordt verricht naar de duurzaamheid van consumptiegoederen. Het zou gaarne zien dat de Commissie de markt voor oud papier en ander recycleerbaar materiaal stimuleert”.

5. Wetenschap en publiek zijn de afgelopen jaren verscheidene malen opgeschrikt door een aantal wetenschappelijke ontdekkingen waardoor het potentiële gevaar van bepaalde producten of technieken (monomeer vinylchloride of freon als drijfgassen, asbest, erucazuur in koolzaadolie, rode slik, enz.) is aangetoond.

Telkens moeten er langdurige en kostbare wetenschappelijke studies aan te pas komen om de bij de eerste werkzaamheden verzamelde gegevens op hun juistheid te toetsen. Hoewel de Commissie en de Raad in theorie het beginsel aanhangen dat een produkt slechts na bewezen onschadelijkheid in de handel mag worden gebracht, moet worden vastgesteld dat dit beginsel in de praktijk moeilijk uitvoerbaar kan zijn, aangezien er grote belangen op het spel staan en de resultaten van wetenschappelijk onderzoek toch enigszins onzeker zijn. Aldus bestaat er een zeker gevaar voor het milieu, zolang men door de nodige aanvullende research nog niet tot een op wetenschappelijke feiten gebaseerd oordeel is gekomen.

In sommige gevallen moet de onderneming de onschadelijkheid van geneesmiddelen, levensmiddelenadditieven, enz. aantonen; deze situatie is echter niet algemeen.

Gedaan te Brussel, 10 december 1980.

Derhalve meent het Comité dat er voor dringende gevallen de nodige middelen zouden moeten worden uitgetrokken.

6. Voorts vraagt het Comité zich af of het zowel op het milieu als de klimatologie betrekking hebbende onderzoekprogramma ook niet expliciet van toepassing zou moeten worden gemaakt op bepaalde deelgebieden van enerzijds de klimatologie en anderzijds de milieubescherming, zoals de hydrologie, een tak van wetenschap die voor de landbouw van grote betekenis is, de hydro-elektrische energie en de drinkwatervoorziening.

7. Het Comité geeft nogmaals uiting aan zijn belangstelling voor de bestudering van de economische en sociale kosten van het milieubederf, evenals van de eventuele economische gevolgen van de beschermende maatregelen (plaats van de investeringen, concurrentievermogen van de ondernemingen enz.) en de methoden voor de evaluatie van de winst- en verliesrekening, met inbegrip van de sociale kosten. Het zou het waarderen indien bij het stellen van prioriteiten bij het onderzoek de keuze valt op die projecten die kunnen bijdragen tot een betere milieu-effectrapportage, waarvoor de Commissie voorstellen heeft gedaan.

8. De gelden die de Gemeenschap in het onderzoekwerk heeft gestoken, zullen slechts ten volle vrucht afwerpen indien voldoende wordt geïnvesteerd in de voorlichting van wetenschappelijke kringen, maar ook van de pers en de publieke opinie, alsmede van de bewegingen, organen en instanties die betrokken zijn bij de vaststelling van milieuvoorschriften.

9. Met voldoening stelt het Comité vast dat de Commissie meer dan in het verleden contacten onderhoudt met milieu-organisaties, beroeps- en vakbondsorganisaties en consumentenverenigingen, welke alle in de milieuproblematiek belang stellen. Het dringt er bij de Commissie op aan deze contacten voort te zetten en uit te breiden.

10. In het algemeen wijst het Comité opnieuw op zijn reeds in het verleden meermalen naar voren gebrachte standpunt dat het beter is milieubederf te voorkomen dan de gevolgen ervan te bestrijden. Het stelt tot zijn voldoening vast dat de Commissie in haar programma het accent op preventie heeft gelegd.

*De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité*

T. ROSEINGRAVE

⁽¹⁾ Zie het advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de verwijdering van afvalstoffen (PB nr. C 16 van 23. 1. 1975).

Advies inzake een

- voorstel voor een verordening (EEG) van de Raad tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1655/76 inzake de verlenging van de afwijkende regeling voor de invoer van boter uit Nieuw-Zeeland in het Verenigd Koninkrijk
- voorstel voor een verordening (EEG) van de Raad inzake de invoer onder bijzondere voorwaarden van boter uit Nieuw-Zeeland in de Gemeenschap

De tekst waarop de adviesaanvraag betrekking heeft is bekendgemaakt in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* nr. C 193 van 31 juli 1980, blz. 3 en 5.

A. JURIDISCHE GRONDSLAG VAN HET ADVIES

Op 22 juli 1980 heeft de Raad besloten het Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig de bepalingen van artikel 43 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap over bovengenoemde voorstellen te raadplegen.

B. ADVIES VAN HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Het Economisch en Sociaal Comité heeft beraadslaagd over zijn advies inzake voornoemd onderwerp tijdens zijn op 10 en 11 december 1980 te Brussel gehouden 184e zitting.

Dit advies luidt als volgt:

HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ,

Gezien het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, en met name artikel 43,

Gezien de adviesaanvraag van de Raad d. d. 22 juli 1980 met betrekking tot het voorstel voor een verordening (EEG) van de Raad tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1655/76 inzake de verlenging van de afwijkende regeling voor de invoer van boter uit Nieuw-Zeeland in het Verenigd Koninkrijk en het voorstel voor een verordening (EEG) van de Raad inzake de invoer onder bijzondere voorwaarden van boter uit Nieuw-Zeeland in de Gemeenschap,

Gezien het besluit van zijn Bureau d. d. 23 september 1980, de Afdeling voor de landbouw met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden van het Comité te belasten,

Gezien het advies en het rapport opgesteld door de Afdeling voor de landbouw tijdens haar vergadering van 9 oktober 1980,

Gezien de beraadslagingen tijdens zijn 182e zitting (vergadering van 30 oktober 1980),

Gezien zijn besluit, de heer Berns tot algemeen rapporteur te benoemen en de beraadslagingen

tijdens zijn 184e zitting (vergadering van 11 december 1980),

BRENGT VOLGEND ADVIES UIT,

dat met 52 stemmen vóór en 20 stemmen tegen bij 14 onthoudingen is goedgekeurd.

1. Op grond van de speciale regeling neergelegd in Protocol nr. 18 bij het Toetredingsverdrag kon niet alleen het vastgestelde contingent boter worden afgezet: de hoeveelheden Nieuwzeelandse boter welke op de Britse markt werden verkocht waren — soms aanzienlijk — groter dan het percentage dat deze boter in de totale verkoop van boter in Groot-Brittannië (25 %) mocht innemen.

2. Door de onvolmaaktheden in het beheer van de hoeveelheden Nieuwzeelandse boter die krachtens deze „afwijkende regeling” mochten worden ingevoerd, werd de markt van de Gemeenschap tijdelijk gestoord, en nog wel in een periode met bijzonder ernstige moeilijkheden.

3. De Commissie is zich van deze moeilijkheden bewust en stelt voor de hoeveelheid Nieuwzeelandse boter die tot en met 1980 in het Verenigd Koninkrijk mag worden ingevoerd met 20 000 ton te verminderen. Bovendien zou de speciale heffing worden verlaagd waar het gaat om

de hoeveelheden die op het ogenblik waarop de Raad zijn beslissing treft nog niet op de markt zijn gebracht.

4. De Raad heeft op 30 september 1980 zijn goedkeuring aan dit initiatief van de Commissie gehecht. Het Comité constateert dat enerzijds de situatie op de communautaire markt voor zuivelprodukten door de vastgestelde vermindering zal worden verbeterd en anderzijds hierdoor een einde wordt gemaakt aan een regeling die in velerlei opzichten ongeschikt is gebleken.

5. De Commissie stelt voorts een nieuwe regeling voor ten aanzien van de invoer van Nieuwzeelandse boter vanaf 1 januari 1981.

Volgens de Commissie zouden met deze nieuwe regeling de problemen kunnen worden opgevangen die tot nog toe bij het beheer van de ingevoerde hoeveelheden optraden.

6. Het Comité kan niet instemmen met het door de Commissie in de nieuwe regeling overwogen stelsel,

daar hierdoor de enige Nieuwzeelandse instelling voor de boterhandel een absolute garantie wordt geboden ten aanzien van de toegang tot de Gemeenschap van een aanzienlijk contingent boter, zonder dat de toestand op de Europese markt in aanmerking wordt genomen. Indien een dergelijke overeenkomst wordt gesloten, zou voor onbepaalde tijd een toestand in het leven worden geroepen die moeilijk met sommige eisen van het GLB in overeenstemming gebracht kan worden.

7. Wel is het Comité het er met de Commissie over eens dat de traditionele banden en goede economische en politieke betrekkingen met Nieuw-Zeeland in stand moeten worden gehouden.

In deze zin verzoekt het Comité de Commissie, na te gaan of het niet wenselijk zou zijn in het kader van het ten opzichte van derde landen gevoerde handelsbeleid te onderzoeken wat de Gemeenschap kan doen om Nieuw-Zeeland in staat te stellen een gedeelte van zijn zuiveloverschotten op de wereldmarkt af te zetten.

Gedaan te Brussel, 11 december 1980.

*De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité*

T. ROSEINGRAVE

BIJLAGE

bij het advies van het Economisch en Sociaal Comité

Verworpen wijzigingsvoorstellen

Het volgende overeenkomstig het Reglement van Orde ingediende wijzigingsvoorstel werd tijdens de discussie verworpen:

Bladzijde 2

De opmerking in paragraaf 6 te schrappen en te vervangen door de volgende tekst:

„Het Comité is van oordeel dat de voorstellen van de Commissie om Nieuwzeelandse zuivelprodukten toegang tot de markt van de Gemeenschap te blijven geven, in grote lijnen aanvaardbaar zijn.”.

Uitslag van de stemming

Voor: 34, tegen: 47, onthoudingen: 13.

Advies inzake een ontwerp-aanbeveling van de Raad betreffende de registratie van recombinant DNA-onderzoek

De tekst waarop de adviesaanvraag betrekking heeft is bekendgemaakt in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* nr. C 214 van 21 augustus 1980, blz. 7.

A. JURIDISCHE GRONDSLAG VAN HET ADVIES

Op 25 september 1980 heeft de Raad besloten het Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap over bovengenoemde ontwerp-aanbeveling te raadplegen.

B. ADVIES VAN HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Het Economisch en Sociaal Comité heeft beraadslaagd over zijn advies inzake voornoemd onderwerp tijdens zijn op 10 en 11 december 1980 te Brussel gehouden 184e zitting.

Dit advies luidt als volgt:

HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ,

Gezien het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, in het bijzonder artikel 198,

Gezien de op 25 september 1980 gedateerde adviesaanvraag van de Raad van de Europese Gemeenschappen inzake de ontwerp-aanbeveling van de Raad betreffende de registratie van recombinant DNA-onderzoek,

Gezien het op 23 september 1980 door zijn Bureau genomen besluit, de Afdeling voor milieu, volksgezondheid en consumptie te belasten met het opstellen van een advies over dit onderwerp,

Gezien het advies dat genoemde Afdeling op 25 november 1980 heeft opgesteld,

Gezien het door de rapporteur, mevrouw Heuser, mondeling uitgebrachte verslag en de door haar voorgelegde studie,

Gezien zijn beraadslaging tijdens de op 10 en 11 december 1980 gehouden 184e zitting (vergadering van 10 december),

Gezien zijn op 17 juli 1979 uitgebrachte advies inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot vaststelling van veiligheidsmaatregelen tegen conjecturale risico's die verband houden met het recombinant DNA-onderzoek ⁽¹⁾,

Gezien zijn op 3 juli 1980 uitgebrachte advies inzake het voorstel voor een meerjarenprogramma van de Gemeenschap inzake onderzoek en ontwikkeling op het gebied van de biomoleculaire engineering (werkzaamheden op contract 1981-1985) ⁽²⁾,

BRENGT VOLGEND ADVIES UIT,

dat met 67 stemmen vóór, 12 stemmen tegen, bij 5 onthoudingen werd goedgekeurd.

1. Het Economisch en Sociaal Comité is het eens met de algemene strekking van het Commissievoorstel. Het is er in het bijzonder mee ingenomen dat de Commissie, die in haar richtlijnvoorstel van 1978 nog voor alle werkzaamheden met recombinant DNA een vergunningstelsel wilde invoeren, het nu voldoende acht dat de experimenten bij de bevoegde nationale of regionale autoriteiten worden aangemeld.

2. Het Comité meent evenwel dat de voorgestelde procedure — aanmelding van alle werkzaamheden — zal leiden tot een onoverzienbare hoeveelheid meldingsdossiers en tot een ophoping van administratief werk. Het wordt zinvoller geacht, aanmelding alleen verplicht te stellen voor bepaalde categorieën experimenten en daarnaast het aanvragen van een vergunning alleen voor te schrijven voor werkzaamheden met een zeer hoge risicofactor en hiervoor criteria aan te leggen. Het is zich ervan bewust dat juist het bepalen van deze criteria gezien de huidige stand van de kennis een moeilijke zaak

⁽¹⁾ PB nr. C 247 van 1. 10. 1979.

⁽²⁾ PB nr. C 230 van 8. 9. 1980.

is, en verwijst in dit verband naar zijn studie inzake „Veiligheidsmaatregelen tegen hypothetische gevaren van de omgang met recombinant DNA”.

3. Het Comité is ingegaan op de keuze van het rechtsinstrument (aanbeveling of richtlijn). Gezien de huidige stand van de wetenschap wordt de voorkeur gegeven aan een richtlijn, maar het wil zijn definitieve standpunt te dien aanzien laten afhangen van de in het vooruitzicht gestelde „hearing”.

4. De voorkeur van het Comité stoelt op de volgende redenen:

- het rechtsinstrument „aanbeveling” is niet effectief genoeg om tot werkelijke harmonisering van de nationale voorschriften te komen;
- hoewel op korte termijn geen gevaren lijken te zijn verbonden aan de omgang met recombinant DNA, zouden de gevolgen op lange termijn ernstig kunnen zijn;
- de hypothetische gevaren van de omgang met recombinant DNA zijn volgens de huidige stand van de wetenschap gering, maar zouden wel eens groter kunnen worden, met name bij gebruik van pathogenen als vector of gastheer;
- harmonisering van de nationale rechtsvoorschriften op dit gebied en van de op nationale aanbevelingen berustende vrijwillige controle- en veiligheidsmaatregelen is om wille van de concurrentie noodzakelijk.

5. Om de bepalingen van een dergelijke richtlijn aan de zich steeds ontwikkelende wetenschappelijke kennis te kunnen aanpassen, zou een beheerscomité moeten worden ingesteld dat — na raadpleging van een adviescomité, bestaande uit vertegenwoordigers van wetenschap en van organisaties uit het econo-

mische en sociale leven — beslissingen neemt omtrent veranderingen in de lijsten van experimenten die al dan niet moeten worden aange-meld of waarvoor een vergunning is vereist.

6. Het Comité mist in het Commissievoorstel met name de in zijn advies van 17 juli 1979 vermelde wezenlijke extra voorwaarden bij invoering van een dergelijke meldingsplicht, namelijk:

„De bevoegde overheidsinstanties zouden het recht moeten krijgen bezwaar aan te tekenen tegen proefnemingen waarvoor deze aanmeldingsplicht geldt; binnen een redelijke termijn zouden zij bepaalde condities moeten kunnen verbinden aan het desbetreffende experiment of dit experiment moeten kunnen verbieden. Beide maatregelen moeten steeds met redenen worden omkleed.

Het aanvragen van een vergunning zou alleen maar verplicht moeten worden gesteld voor experimenten op een nauwkeurig omschreven onderzoeksterrein; criterium daarvoor zou kunnen zijn dat deze experimenten meer dan vermoede risico's opleveren voor de bij de proefnemingen betrokkenen en het milieu. Hierbij kan men onder meer denken aan proeven met uiterst pathogene micro-organismen (b. v. pokken) of aan het overbrengen van erfelijke informatie over zeer gevaarlijke toxinen (b. v. slangegif).”.

7. Het Comité wijst erop dat het een studie heeft opgesteld over „Veiligheidsmaatregelen tegen hypothetische gevaren van de omgang met recombinant DNA”, waarin de problematiek rond het werken met recombinant DNA belicht wordt. Deze studie is tegelijkertijd bedoeld als inleiding voor een „hearing” die zal worden georganiseerd met deskundigen uit wetenschap, gezondheidszorg, landbouw, industrie en vakbeweging, en met vertegenwoordigers van het algemeen belang.

Gedaan te Brussel, 10 december 1980.

*De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité*

T. ROSEINGRAVE

*BIJLAGE***bij het advies van het Economisch en Sociaal Comité**

Volgende wijzigingsvoorstellen werden tijdens het beraad verworpen:

1. Bladzijde 19, paragraaf 2

Vanaf de tweede zin:

„Het wordt zinvoller geacht . . . recombinant DNA.”

schrappen.

Uitslag van de stemming

Voor: 9, tegen: 68, onthoudingen: 6.

2. Bladzijde 20, paragrafen 3 tot en met 7

Door de volgende tekst vervangen:

„3. Volgens de Afdeling kan harmonisatie van de nationale wetgevingen via een aanbeveling worden bewerkstelligd om de volgende drie redenen:

- op korte termijn lijken geen gevaren te zijn verbonden aan de omgang met recombinant DNA,
- vrijwel alle onderzoekers zijn het erover eens dat hypothetische gevaren alleen nog maar bestaan bij experimenten waarbij bekende pathogenen worden gebruikt: hiertegen worden reeds beschermende maatregelen toegepast, waarop in de Lid-Staten door bestaande instanties controle wordt uitgeoefend. Verder onderscheid tussen risicocategorieën is dus onnodig;
- met behulp van een aanbeveling kunnen de Lid-Staten hun controle gezamenlijk aanpassen in het licht van de snelle ontwikkeling van wetenschappelijke kennis.

4. De Afdeling heeft een studie opgesteld waarin de problemen in verband met het werken met recombinant DNA uitvoerig worden belicht. Daar bijna alle wetenschappers het erover eens zijn dat er geen korte-termijngevaren zijn en dat er alleen nog maar risico's zijn bij experimenten met bekende pathogenen, en met name omdat door de Commissie medio 1980 ook al een vergadering van deskundigen werd georganiseerd, zijn verdere hoorzittingen door het Economisch en Sociaal Comité overbodig geworden.”

Motivering

Een richtlijn is geen geschikt instrument, daar aanpassing van de voorschriften ervan aan de voortdurend en snel evoluerende wetenschappelijke kennis door een beheerscomité op Gemeenschapsniveau of door een „comité voor de technische vooruitgang” zo langzaam zou verlopen dat de Gemeenschap al snel ver achter zou raken bij andere industrielanden, zoals de Verenigde Staten en Japan, op het gebied van een technologie die van vitaal belang is voor economische groei, welvaart en welzijn in de toekomst.

Uitslag van de stemming

Vóór: 19, tegen: 65, onthoudingen: 1.

Advies inzake een voorstel voor een beschikking van de Raad betreffende de aanvaarding door de Gemeenschap van een ontwerp-resolutie van de Europese Conferentie van Ministers van Verkeer betreffende de invoering van een „CEMT-vergunning internationale verhuizingen”

De tekst waarop de adviesaanvraag betrekking heeft is bekendgemaakt in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* nr. C 299 van 18 november 1980, blz. 8.

A. JURIDISCHE GRONDSLAG VAN HET ADVIES

Op 26 september 1980 heeft de Raad besloten het Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig de bepalingen van artikel 75 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap over bovengenoemd voorstel te raadplegen.

B. ADVIES VAN HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Het Economisch en Sociaal Comité heeft beraadslaagd over zijn advies inzake voornoemd onderwerp tijdens zijn op 10 en 11 december 1980 te Brussel gehouden 184e zitting.

Dit advies luidt als volgt:

HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ,

Gezien het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, in het bijzonder artikel 75,

Gezien de adviesaanvraag van de Raad d. d. 26 september 1980 inzake het voorstel voor een beschikking van de Raad betreffende de aanvaarding door de Gemeenschap van een ontwerp-resolutie van de Europese Conferentie van Ministers van Verkeer betreffende de invoering van een „CEMT-vergunning internationale verhuizingen”⁽¹⁾,

Gezien het besluit van zijn Voorzitter d. d. 3 oktober 1980, de Afdeling voor vervoer- en communicatiewezenen te belasten met het opstellen van een rapport en een advies inzake deze materie (artikel 22 van het Reglement van Orde),

Gezien het advies dat de Afdeling voor vervoer- en communicatiewezenen tijdens haar 134e vergadering d. d. 12 november 1980 heeft opgesteld,

Gezien het mondelinge verslag van de heer Renaud, rapporteur, (artikel 29 van het Reglement van Orde),

Gezien de beraadslagingen tijdens zijn 184e zitting d. d. 10 en 11 december 1980 (vergadering van 10 december),

Overwegende dat de formaliteiten voor internationale verhuizingen dienen te worden vereenvoudigd door invoering van een document dat voor alle bij de CEMT aangesloten landen geldt,

BRENGT VOLGEND ADVIES UIT,

dat met algemene stemmen is goedgekeurd.

Het Comité stemt in beginsel in met het door de Commissie ingediende voorstel voor een beschikking inzake internationale verhuizingen, doch maakt hierover de volgende algemene en bijzondere opmerkingen.

Internationale verhuizingen vallen momenteel onder de eerste richtlijn van de Raad van 23 juli 1962 inzake de vaststelling van bepaalde gemeenschappelijke regels voor het internationaal goederenvervoer tussen Lid-Statens van de Gemeenschap.

Bijlage II van deze richtlijn bevat een lijst van transporten die niet meer onder enigerlei contingentenstelsel mogen vallen, doch die aan een vergunningstelsel kunnen worden onderworpen. Deze vergunningen dienen overeen te komen met een uniform model dat is ingevoerd bij Richtlijn 65/269/EEG van 13 mei 1965, die is gewijzigd bij Richtlijn 73/169/EEG van 25 juni 1973. Doel van de richtlijn van 1962 was de vereenvoudiging van de regeling voor een aantal dikwijls zeer speciale transporten die de markt in elk geval vrijwel niet beïnvloeden.

⁽¹⁾ PB nr. C 299 van 18. 11. 1980, blz. 8.

De intergouvernementele organisatie CEMT, waarbij meer landen zijn aangesloten dan alleen de Lid-Staten van de Gemeenschap (19 aangesloten landen), heeft dikwijls bepaalde communautaire voorschriften overgenomen en deze als resolutie aan de aangesloten landen voorgelegd.

Er zij in dit verband op gewezen dat de CEMT-resoluties niet dwingend zijn, aangezien de landen ten aanzien van het een of andere punt van een resolutie of tegen een resolutie in haar geheel voorbehoud kunnen maken.

Wat de verhuistransporten betreft, is de CEMT-tekst woordelijk overgenomen uit de communautaire richtlijn, waarmee in hoofdzaak wordt beoogd het contingentersstelsel voor dit soort vervoer af te schaffen. De bilaterale overeenkomsten zijn op de internationale regeling afgestemd en omvatten overeenkomstig deze regeling, niet aan een contingent gebonden vergunningen. Deze bepalingen worden uiteraard toegepast door landen die voor al hun internationaal vervoer een contingentersstelsel kennen. Het CEMT-stelsel omvat tevens het vrije transitoverkeer en mogelijkheden om multilateraal vervoer te verrichten, doch tegen deze twee versoepelingen hebben twee Lid-Staten van de Gemeenschap, namelijk Frankrijk en de Bondsrepubliek Duitsland, bedenkingen. Tevens hebben Spanje, dat tot de Gemeenschap wil toetreden, en Joegoslavië hiertegen bezwaar gemaakt.

Doel van de huidige werkzaamheden van de CEMT is de invoering van een certificaat voor verhuistransporten, waardoor voor de geldigheidsduur van het certificaat — die door het land van afgifte wordt bepaald — voor elk afzonderlijk transport niet langer een vergunning is voorgeschreven.

In de tekst van de resolutie wordt erop gewezen dat op aanpassing van de regeling voor internationale verhuistransporten is aangedrongen door de FIDI (Fédération internationale des déménageurs internationaux — Internationale federatie van internationale verhuisondernemingen).

De Commissie van de Europese Gemeenschappen houdt rekening met de huidige ontwikkeling bij de CEMT en is van oordeel dat de regeling die is voorgesteld in de ontwerp-resolutie betreffende invoering van een „CEMT-vergunning internationale verhuizingen” en het vigerende communautaire stelsel tegen elkaar zouden indruisen.

Daarom dient volgens de Commissie de communautaire regeling voor verhuistransporten tussen Lid-Staten te worden aangepast aan de door de CEMT overwogen regeling. Tevens is de Commissie van oordeel dat het standpunt van de Lid-Staten ten aanzien van deze materie op communautair niveau

dient te worden bepaald. Daarom stelt de Commissie de Raad voor, een beschikking vast te stellen inzake aanvaarding van de CEMT-resolutie, welke beschikking met ingang van 1 januari 1982 van kracht zou worden.

De tekst van de CEMT-resolutie en het model van de vergunning „internationale verhuizingen” zijn als bijlage bij de ontwerp-beschikking van de Gemeenschap gevoegd en zouden dus een integrerend bestanddeel daarvan zijn. Uit deze documenten blijkt, evenals uit de toelichting, dat de ondernemingen met een CEMT-vergunning multilateraal mogen opereren. Tevens wordt in deze documenten vermeld dat sommige Lid-Staten in dit opzicht bedenkingen hebben.

Algemene opmerkingen

1. Goedkeuring door de Gemeenschap van de ontwerp-resolutie van de CEMT houdende invoering van een „CEMT-vergunning internationale verhuizingen” dient te worden aanbevolen, aangezien door de nieuwe vergunning bepaalde, thans voorgeschreven formaliteiten voor internationale verhuizingen zouden worden afgeschaft.

2. In de ontwerp-resolutie van de CEMT wordt echter tevens gesproken van het „multilateraal karakter” van internationale verhuizingen, terwijl deze transporten vallen onder het toepassingsgebied van de Eerste richtlijn van de Raad van 25 juli 1962, waarbij voor dit soort vervoer bilaterale, niet aan enigerlei contingentering onderworpen vergunningen worden ingevoerd, welk beginsel door de Lid-Staten van de Gemeenschap in hun bilaterale overeenkomsten is toegepast.

Voorts heeft het CEMT-stelsel, waarop de Commissie de communautaire regeling voor internationale verhuizingen wil „afstemmen”, niet het dwingende karakter van de beschikkingen van de Raad. In de documenten die gevoegd zijn bij het voorstel, de ontwerp-resolutie en het model van de vergunning worden de bedenkingen van bepaalde Lid-Staten uitdrukkelijk vermeld.

3. Daarom mag niet worden verwacht dat met de goedkeuring van de huidige versie van de CEMT-resolutie door de Gemeenschap één regeling in het Europa van de „19” tot stand komt, aangezien de bedenkingen van de bij de CEMT aangesloten landen, waarvan sommige tevens Lid-Staat van de Gemeenschap zijn, een integrerend bestanddeel zijn van de teksten waarover het Economisch en Sociaal Comité advies dient uit te brengen. Toepassing in de Gemeenschap van de CEMT-resolutie zoals deze thans is geformuleerd, houdt dus het risico in dat door de variabele draagwijdte van deze resolutie in de verschillende Lid-Staten enige verwarring wordt geschapen. Tevens rijst hierdoor het probleem dat

de concurrentieverhoudingen voor de vervoerondernemingen van de Gemeenschap niet dezelfde zullen zijn als die voor vervoerondernemingen uit derde landen, waarvoor ten aanzien de rij- en rusttijden — in deze landen — soepelere regelingen gelden. Deze concurrentie zou nog meer worden vervalst, aangezien in de CEMT-resolutie is bepaald dat voertuigen uit derde landen onbeperkt en zonder terug te keren naar het land van herkomst in de Gemeenschap transporten mogen verrichten.

Het multilaterale karakter van de CEMT-verhuisvergunning en het feit dat elk van de „19” lidstaten naar goeddunken de duur van de vergunning voor vervoerondernemingen uit dat land kan vaststellen, houden het risico van storingen in en van onzekerheid over de in de Gemeenschap geldende bepalingen voor verhuistransporten.

4. Ten einde rekening te houden met de voorstellen voor versoepeling van de bepalingen inzake internationale verhuizingen, welke het doel van de huidige werkzaamheden van de CEMT vormen, kan evenwel worden gedacht aan het uitwerken van een document dat in alle bij de CEMT aangesloten landen, met inbegrip van de Lid-Staten van de Gemeenschap, geldt en waarmee het volgende zou kunnen worden bereikt:

- vereenvoudiging van de formaliteiten doordat het uniforme document voor alle bij de CEMT aangesloten landen geldig is;
- een — uit het oogpunt van energiebesparing — goede exploitatie van de voertuigen voor internationale verhuistransporten, doordat toegestaan wordt dat deze voertuigen vracht innemen die bestemd is voor een land dat op de terugreis ligt wanneer deze reis transitoverkeer door een of meer bij de CEMT aangesloten landen omvat.

Daartoe stelt het Comité een wijziging voor van de bij het voorstel voor een beschikking gevoegde ontwerp-resolutie en van bijlage I daarvan (artikelen 1 en 4). Deze wijzigingen zijn in de onderstaande bijzondere opmerkingen gepreciseerd.

5. Naar het oordeel van het Comité worden de door de CEMT en de Gemeenschap beoogde

versoepelingen bereikt zonder storingen te veroorzaken, indien door middel van de controle op internationale verhuistransporten ervoor kan worden gezorgd dat de route van voertuigen die in het bezit zijn van de „CEMT-vergunning internationale verhuizingen” en de aard van de vervoerde goederen in overeenstemming zijn met de bepalingen van de aldus gewijzigde resolutie.

Bijzondere opmerkingen

ONTWERP-RESOLUTIE

Bladzijde 3, eerste regel

Vóór het woord „vergunning” het woord „multilaterale” te schrappen.

BIJLAGE I

Artikel 1

Het woord „multilaterale” te schrappen.

Artikel 4, lid 1

Een tweede als volgt luidende alinea toe te voegen:

„Deze vergunningen zijn bestemd voor verhuistransporten tussen het land waarin het voertuig is geregistreerd en een ander bij de CEMT aangesloten land en vice versa. Met deze vergunningen mag op de normale terugreis en bij transitoritten door sommige tussen eerder genoemde landen gelegen staten lading worden ingenomen.”

Lid 4, eerste zin

Het slot van de zin vanaf de woorden „wordt vastgesteld” te schrappen en te vervangen door „bedraagt één jaar”.

Gedaan te Brussel, 10 december 1980.

*De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité*

T. ROSEINGRAVE

Advies inzake een voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende steunverlening aan de scheepsbouw

De tekst waarop de adviesaanvraag betrekking heeft is bekendgemaakt in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* nr. C 261 van 8 oktober 1980, blz. 3.

A. JURIDISCHE GRONDSLAG VAN HET ADVIES

Op 6 oktober 1980 heeft de Raad besloten het Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap over bovengenoemd voorstel te raadplegen.

B. ADVIES VAN HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Het Economisch en Sociaal Comité heeft beraadslaagd over zijn advies inzake voornoemd onderwerp tijdens zijn op 10 en 11 december 1980 te Brussel gehouden 184e zitting.

Dit advies luidt als volgt:

HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ,

Gezien het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, in het bijzonder artikel 198,

Gezien de adviesaanvraag van de Raad van de Europese Gemeenschappen d. d. 6 oktober 1980 inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende steunverlening aan de scheepsbouw,

Gezien het besluit van zijn Voorzitter d. d. 22 oktober 1980, de Afdeling voor industrie, handel, ambacht en dienstverlening te belasten met het opstellen van een advies inzake deze materie,

Gezien het advies dat de Afdeling voor industrie, handel, ambacht en dienstverlening tijdens haar vergadering van 26 november 1980 heeft opgesteld,

Gezien het mondelinge verslag van de heer Laval, rapporteur,

Gezien de beraadslagingen tijdens zijn 184e zitting d. d. 10 en 11 december 1980 (vergadering van 11 december),

BRENGT VOLGEND ADVIES UIT,

dat met vrijwel algemene stemmen (3 omtredingen) is goedgekeurd.

Het Comité stemt in met het richtlijnvoorstel, doch merkt hierover het volgende op:

Algemene opmerkingen

1.1. De scheepsbouw kampt nog steeds met een crisis die reeds enkele jaren duurt. Dit wordt bevestigd door de jongste statistische gegevens. Gezien de problemen die dit voor de economische en sociale ontwikkeling van de Gemeenschap met zich brengt, dient veeleer de conclusie te worden getrokken dat de situatie verslechterd is.

1.2. In haar jongste rapport over de situatie van de scheepsbouw in de Gemeenschap wijst de Commissie er in het bijzonder op dat de orderportefeuille van de scheepswerven in de Gemeenschap nog steeds slecht gevuld is. De daling van de productie komt tot uiting in de ontwikkeling van de werkgelegenheid, aangezien het aantal arbeidsplaatsen in de scheepsnieuwbouw in 1979 met 22 000 is teruggelopen. Gedurende de eerste zes maanden van 1980 zijn opnieuw arbeidsplaatsen verloren gegaan; voor de gehele Gemeenschap bedraagt het verlies 10 000 arbeidsplaatsen.

1.3. Daarentegen lijkt het aandeel van derde landen op de wereldmarkt te groeien. Tijdens de eerste zes maanden van dit jaar heeft Japan circa 50 % van de nieuwe orders in de gehele wereld in de wacht gesleept en is het aandeel van dit land op de exportmarkten tot 82 % gestegen, terwijl de tijdens het eerste halfjaar van 1980 bij Europese werven geplaatste orders een daling van circa 70 % te zien geven.

Hoewel de inkrimping van de werkzaamheden van de scheepswerven een vrijwel algemeen verschijnsel

in de meeste scheepsbouwcentra is, moet deze materie toch grondiger worden geanalyseerd.

Zo geven de activiteiten van de scheepswerven in Japan tussen 1975 en 1979 een daling van 40% te zien. Opgemerkt zij echter dat ondanks de op de OESO-regeling van maart 1976 gebaseerde aanbeveling van de Japanse regering, bijgevolg de te produceren hoeveelheid scheepsruimte tot 3,8 miljoen gbrt te beperken, de produktie van de Japanse werven in 1979 toch 4,5 miljoen ton bedroeg en in 1980 waarschijnlijk 5 miljoen ton zal bereiken.

1.4. In de scheepswerven van de Gemeenschap zijn, hoewel de situatie met betrekking tot de herstructurering en sanering van Lid-Staat tot Lid-Staat enige verschillen kan vertonen, produktiecapaciteit en personeelssterkte thans zover ingekrompen dat verdere maatregelen van deze aard een bedreiging zouden kunnen vormen voor het voortbestaan van de werven.

Zo zal de verwachte, zeer geringe economische groei, mede door het verschil in concurrentiepositie van de werven op de wereldmarkt, ertoe leiden dat de omvang van de nieuwe orders voor de scheepswerven in de Gemeenschap, althans voor de jaren 1980 en 1981, zeer gering zal zijn (2 à 2,5 miljoen gbrt), hetgeen van invloed zal zijn op de produktie en waardoor, uitgaande van de somberste verwachtingen, de werkgelegenheid van circa 30 000 mensen in de scheepsbouw in gevaar zou kunnen worden gebracht.

2. Daarom moet volgens het Comité, zoals ook in de resolutie van de Raad van 19 september 1978 betreffende sanering van de scheepsbouw wordt gesteld, het nodige worden gedaan om in de Gemeenschap een gezonde en concurrerende scheepsbouw te behouden, waarvan de activiteiten in overeenstemming zijn met de omvang van het communautaire zeehandelsverkeer. Tevens moet de economische, sociale en strategische betekenis van de scheepsbouw bewaard blijven.

3. Het Comité wijst erop dat dit richtlijnvoorstel, evenals trouwens het voorstel voor een verordening betreffende de invoering van een steunvorm van het Europees Sociaal Fonds voor de handhaving van het inkomen van werknemers in de scheepsbouw, waarover het onlangs een advies heeft uitgebracht, vooral in de huidige omstandigheden waarin het voortbestaan van de sector werkelijk in gevaar is gekomen, één van de onontbeerlijke bestanddelen van de communautaire maatregelen op dit gebied is. Deze richtlijn blijft evenwel zeer beperkt wanneer men de omvang van de problemen in aanmerking neemt waarmee de scheepsbouw thans wordt geconfronteerd. Daarom bevreemdt het Comité dat de Commissie in haar voorstel, met name in artikel 6, niet duidelijk heeft aangegeven, hetgeen zij daarentegen wel in de toelichting heeft gedaan, dat het

begrip „herstructurering” veeleer moet worden geïnterpreteerd in de zin van modernisering en rationalisering en niet, zoals in het verleden is geschied, alleen in de zin van capaciteitsvermindering.

3.1. Volgens het Comité zijn andere concrete maatregelen noodzakelijk, ten einde de aanpassing van de scheepsbouw aan de heersende marktomstandigheden te vergemakkelijken; zij dringt er bij de communautaire Instellingen op aan, snel een oordeel uit te spreken over bij voorbeeld het hoofdstuk „sloop-vernieuwbouw”, waarover de Commissie een discussienota heeft opgesteld. Tevens zijn volgens het Comité concrete steunmaatregelen voor onderzoek en ontwikkeling dringend gewenst, ten einde met name tot een verder doorgevoerde standaardisering van de te bouwen schepen te komen, en zouden deze maatregelen eveneens bijdragen tot behoud en uitbreiding van deze sector.

3.2. Met het oog op het stelselmatig overschrijden door Japan van de in het kader van de OESO-regeling van maart 1976 overeengekomen jaarproduktie van 3,8 miljoen gbrt, verzoekt het Comité — na kennisneming van de reeds door de Gemeenschap op het technisch vlak geformuleerde opmerkingen — dat door de Gemeenschap op het hoogste niveau de nodige stappen worden ondernomen om ervoor te zorgen dat hetgeen is overeengekomen ook wordt nageleefd.

4. Ook de vijfde richtlijn, die aansluit op de hoofdlijnen van de vierde richtlijn en de richtlijnen die daaraan vooraf zijn gegaan, is gebaseerd op het denkbeeld dat aan alle richtlijnen ten grondslag heeft gelegen, namelijk het streven naar harmonisatie van de steunmaatregelen van de Lid-Staten en een geleidelijke vermindering van sommige van deze maatregelen.

De opmerkingen die het Comité in het verleden heeft gemaakt, met name in zijn advies over de vierde richtlijn (PB nr. C 84 van 8. 4. 1978) blijven daarom volledig actueel.

In de vijfde richtlijn wordt evenwel op bepaalde aspecten meer de nadruk gelegd en zijn er nieuwe aspecten bijgekomen waardoor, gezien de verschillen tussen de nationale systemen, de zaak globaler en meer in overeenstemming met de realiteit kan worden benaderd. Ondanks de aangebrachte verbeteringen wordt, met name in artikel 6, niet uitdrukkelijk rekening gehouden met de aan externe factoren toe te schrijven abnormale marktsituatie in de scheepsbouwsector.

Het Comité deelt de verontrusting van de Commissie over het gebrek aan transparantie dat kenmerkend kan worden genoemd voor bepaalde financiële maatregelen die de Lid-Staten jengens de werven hebben genomen.

Ten slotte acht het Comité het bijzonder belangrijk dat in dit richtlijnvoorstel beter met regionale en sociale problemen rekening wordt gehouden (in het bijzonder de artikelen 4 en 5).

Bijzondere opmerkingen

Artikel 4

In principe kunnen steunmaatregelen om een onderneming te redden weliswaar niet de vorm van een produktiesubsidie aannemen, doch gezien de onderlinge verschillen tussen de stelsels van steunverlening van de Lid-Staten zullen zij niettemin een adequaat rechtsinstrument moeten creëren.

Artikel 5

Om de sociale en regionale gevolgen van de herstructurering te kunnen opvangen, acht het Comité het wenselijk dat op korte termijn specifieke voorstellen zullen worden gedaan voor gemeenschappelijke maatregelen van de Gemeenschap en de Lid-Staten. Hoewel het Comité de strekking van dit artikel zeer positief acht, dringt het er voorts op aan het begrip „normale bouwkosten” te verduidelijken, in het bijzonder ten opzichte van de maatschappelijke kosten.

Artikel 6

Gezien de algemene opmerkingen in het voorgaande is het volgens het Comité absoluut noodzakelijk in dit artikel uitdrukkelijk te preciseren dat herstructurering van de sector in de huidige situatie dient te worden geïnterpreteerd in de zin van modernisering en rationalisering en niet, zoals in het verleden, uitsluitend in de zin van een capaciteitsvermindering; dit artikel dient eveneens van toepassing te zijn op herstelwerkzaamheden in de scheepsbouw, die ook zwaar onder de crisis te lijden hebben.

De bepaling in dit artikel, dat toekenning van steun moet worden gekoppeld aan de verwezenlijking van doelstellingen, gericht op herstructurering van de sector, met als doel de industrie weer concurrerend te maken en in staat te stellen om op den duur zonder steunmaatregelen te functioneren, kan verwarring scheppen. Daarom wijst het Comité erop dat herstructurering niet gepaard mag gaan met te korte termijnen; anderzijds moet de omvang van de steun niet alleen aangepast zijn aan de herstructureeringsdoelstellingen, maar noodzakelijkerwijze ook aan de marktontwikkeling en de concurrentiesituatie op wereldniveau.

Artikel 8

Met betrekking tot de aan reders te verlenen steun voor de aankoop van nieuwe schepen dringt het Comité, zoals het in zijn advies over de vierde richtlijn heeft gedaan, erop aan dat de werven in de Gemeenschap in kennis worden gesteld van elk voornemen om schepen te bestellen zodat zij een offerte kunnen doen en eventueel orders kunnen binnenhalen.

Artikel 9

Financiële maatregelen die door Lid-Staten worden genomen ten behoeve van ondernemingen waarvan zij zelf eigenaar zijn, mogen niet worden beschouwd als een vorm van overheidssteun indien deze vergelijkbaar zijn met maatregelen die een particuliere onderneming of groep van ondernemingen onder soortgelijke omstandigheden heeft genomen.

Artikel 11, tweede alinea

Volgens het Comité moet in dit artikel een termijn worden gesteld die de Commissie in acht dient te nemen om in het bijzonder te vermijden dat de onderhandelingen over orders door te lange termijnen te zeer worden belemmerd.

Gedaan te Brussel, 11 december 1980.

*De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité*

T. ROSEINGRAVE

*BIJLAGE***bij het advies van het Economisch en Sociaal Comité**

De onderstaande zin in het advies van de Afdeling is vervangen door een tijdens de beraadslagingen goedgekeurd wijzigingsvoorstel:

Bladzijde 5, paragraaf 1

„... , zoals compensatie van de verliezen, kapitaalbreng of dotatie en inbreng à fond perdu.”

Uitslag van de stemming

Vóór: 29, tegen: 19, onthoudingen: 15.

Advies inzake een voorstel voor een besluit van de Raad houdende vaststelling van een derde actieplan (1981-1983) op het gebied van de wetenschappelijke en technische informatie en documentatie

De tekst waarop de adviesaanvraag betrekking heeft is bekendgemaakt in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* nr. C 278 van 28 oktober 1980, blz. 4.

A. JURIDISCHE GRONDSLAG VAN HET ADVIES

Op 15 oktober 1980 heeft de Raad besloten het Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap over bovengenoemd voorstel te raadplegen.

B. ADVIES VAN HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Het Economisch en Sociaal Comité heeft beraadslaagd over zijn advies inzake voornoemd onderwerp tijdens zijn op 10 en 11 december 1980 te Brussel gehouden 184e zitting.

Dit advies luidt als volgt:

HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ.

Gezien het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, in het bijzonder artikel 198,

Gezien de op 15 oktober 1980 gedateerde adviesaanvraag van de Raad van de Europese Gemeenschappen inzake het voorstel voor een besluit van de Raad houdende vaststelling van een derde actieplan (1981-1983) op het gebied van de wetenschappelijke en technische informatie en documentatie ⁽¹⁾,

Gezien het op 28 oktober 1980 door zijn Bureau genomen besluit, de Afdeling voor energie en nucleaire vraagstukken met het opstellen van een advies inzake dit onderwerp te belasten,

Gezien het advies dat tijdens de op 28 november 1980 gehouden 60e vergadering door genoemde Afdeling (rapporteur: de heer Zunkler) werd vastgesteld,

Gezien de beraadslagingen tijdens de op 10 en 11 december 1980 gehouden 184e zitting (vergadering van 10 december),

Overwegende volgende argumenten:

1. Wil men dat de snel toenemende menselijke kennis op verstandige wijze wordt benut, dan dienen de modernste technische en organisatori-

sche hulpmiddelen te worden ingeschakeld. Of de innovatietendens, die meer dan ooit bepalend voor de handhaving en de consolidering van de positie van de Europese Gemeenschap in de wereld is, wetenschappelijk en technisch kan voortgaan, is in grote mate afhankelijk van de vraag of het aanwezige datamateriaal in de praktijk kan worden aangewend.

2. Doordat de databanken in de landen van de Gemeenschap als in een netwerk onderling verbonden zijn, bieden zij grote gebruiksmogelijkheden. Bovendien is het aldus mogelijk dat de ontwikkeling van de wetenschappelijke en technische kennis in de Gemeenschap over de gehele linie parallel verloopt. Het gemeenschappelijk beheer van gegevens wordt daarmee een van de basisvoorwaarden voor een expansieve en harmonische verdere ontwikkeling van de Gemeenschap.
3. De activiteiten die de Commissie tot dusverre naar aanleiding van de eerste twee actieprogramma's heeft ondernomen, hebben bemoedigende resultaten opgeleverd. Het genormaliseerde informatienet Euronet kwam gereed voor gebruik en er werden talrijke sectorinformatiediensten aangesloten die samen de uitgebreide wetenschappelijk-technische documentatiedienst Diane (rechtstreeks toegankelijk) vormen. Ten opzichte van het informatieaanbod in bij voorbeeld de Verenigde Staten is dit nog maar een bescheiden begin. Er moeten meer sectorinformatiediensten worden aangesloten, de gebruiksmogelijkheden voor de middenstand moeten worden verbeterd, nieuwe Lid-Staten van de Gemeenschap dienen hierbij te worden

⁽¹⁾ PB nr. C 278 van 28. 10. 1980, blz. 4.

betrokken en de verbindingen met andere geavanceerde documentatienetten in de wereld dienen te worden uitgebouwd,

BRENGT VOLGEND ADVIES UIT,

dat met algemene stemmen werd goedgekeurd.

1. Het Comité onderschrijft het standpunt van de Commissie dat een derde actieprogramma voor wetenschappelijke en technische informatie en documentatie voor de jaren 1981-1983 nodig is en dat voldoende geld moet worden uitgetrokken om de activiteiten van de afgelopen jaren consequent te kunnen voortzetten. Het voorstel van de Commissie stemt daarom tot voldoening.

2. Het Comité acht het raadzaam, dat het de taak van de Commissie blijft de toekomstige uitbreiding van het gemeenschappelijke documentatienet te bevorderen, maatregelen en ontwikkelingen dienaangaande in de Lid-Statens te steunen en met haar eigen activiteiten op informatiegebied te coördineren en naar aansluiting op geavanceerde documentatienetten buiten Europa te streven.

De transmissiefaciliteiten dienen evenwel te worden verzorgd door publiekrechtelijke netdiensten. Het aanbod van Onlinie-informatie- en documentatiediensten zou daarentegen uitsluitend een zaak moeten zijn van regionale openbare instellingen als universiteiten, onderzoeksinstituten, verenigingen en in het bijzonder particuliere informatiediensten die zelfstandig functioneren.

Wel dient de Commissie toe te werken naar een zekere concentratie van databanken om te bereiken dat deze informatiediensten zelfstandig kunnen functioneren; er dient echter ook op te worden gelet dat er concurrentie tussen deze diensten blijft bestaan.

3. Ten aanzien van de taakverdeling stemt het Comité in met de taken die de Commissie worden toegewezen; volgende problemen dienen daarbij het eerst te worden opgelost:

- verdere normalisatie van overdracht- en informatiediensten, bevordering van de compatibiliteit van de apparaten en verdere ontwikkeling van uniforme opdrachttaken, om de uitwisseling van informatie zoveel mogelijk te vereenvoudigen;
- stimulering van de ontwikkeling van automatische vertaling om op lange termijn taalbarrières te overwinnen en in het bijzonder voor gebrui-

kers uit de middenstand buitenlandse documentatie toegankelijk te maken;

- het voeren van publiciteitscampagnes om informatie- en documentatiediensten grotere bekendheid te geven en het gebruik hiervan te vergroten, en oprichting van meer geschikte informatiecentra. Hiertoe behoort ook het stimuleren van postuniversitaire opleidingen voor tussenpersonen bij de informatieverstrekking;
- verder streven naar een op de kosten en op de gebruiker gericht prijs- en tariefbeleid, zodat gebruik op grote schaal tegen gunstige voorwaarden mogelijk is;
- rekening houden met de belangen dienaangaande van aspirant-Lid-Statens en bevordering van communicatie met sterk ontwikkelde informatie- en documentatiediensten van derde landen, zodat een naar derde landen geopend informatiebeleid wordt gevoerd.

4. Het Comité stemt daarom volledig in met het door de Commissie voorgestelde budget voor Euronet, steun voor gebruikers en afzetbevordering, alsook voor nieuwe technologieën en methoden (hoofdstukken 1, 3 en 4). Ten aanzien van de ontwikkeling van diensten van hoge kwaliteit in Europa (hoofdstuk 2) is het evenwel van mening dat de voorgestelde middelen voor de post „verzoek om voorstellen” en de naar aanleiding hiervan te nemen maatregelen nog eens kritisch en selectief moeten worden overdacht, aangezien het er overeenkomstig de in paragraaf 3 genoemde prioriteiten momenteel op aankomt, de aanwezige mogelijkheden van informatieverstrekking en de rentabiliteit hiervan te bevorderen, maar tegelijkertijd ook nieuwe groepen gebruikers te vinden, in het bijzonder gebruikers die zich voor sociaal-economische onderwerpen interesseren. Hiervoor dienen tevoren nog bevredigende selectiecriteria te worden vastgelegd.

5. Naarmate de techniek van het opslaan, het beheer en het gebruik van informatie voortschrijdt, doet de noodzaak zich sterker gevoelen om de nodige maatregelen ter bescherming van de opgeslagen data te nemen, voor zover zij op personen of firma's betrekking hebben of om andere redenen niet zonder meer aan de openbaarheid prijsgegeven mogen worden.

Het Comité wijst er met bijzondere nadruk op dat voorschriften moeten worden uitgewerkt om misbruik van informatie tijdig te kunnen tegengaan.

Gedaan te Brussel, 10 december 1980.

*De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité*

T. ROSEINGRAVE

Advies inzake een voorstel voor een richtlijn van de Raad houdende zesde wijziging van Richtlijn 76/769/EEG betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der Lid-Staten inzake de beperking van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten (benzeen)

De tekst waarop de adviesaanvraag betrekking heeft is bekendgemaakt in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* nr. C 285 van 4 november 1980, blz. 2.

A. JURIDISCHE GRONDSLAG VAN HET ADVIES

Op 23 oktober 1980 heeft de Raad besloten het Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig de bepalingen van artikel 100 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap over bovengenoemd voorstel te raadplegen.

B. ADVIES VAN HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Het Economisch en Sociaal Comité heeft beraadslaagd over zijn advies inzake vorennoemd onderwerp tijdens zijn op 10 en 11 december 1980 te Brussel gehouden 184e zitting.

Dit advies luidt als volgt:

HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ,

Gezien het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, met name artikel 100,

Gezien het verzoek van de Raad van de Europese Gemeenschappen d. d. 24 oktober 1980 om advies inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad houdende zesde wijziging van Richtlijn 76/769/EEG betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der Lid-Staten inzake de beperking van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten (benzeen),

Gezien het besluit van zijn Bureau d. d. 30 oktober 1980, de Afdeling voor milieu, volksgezondheid en consumptie met het opstellen van een advies ter zake te belasten,

Gezien de beraadslagingen van de Afdeling voor milieu, volksgezondheid en consumptie tijdens haar 60e vergadering van 25 november 1980,

Gezien het mondelinge verslag van de heer Beretta, rapporteur,

Gezien de beraadslagingen tijdens zijn op 10 en 11 december 1980 gehouden 184e zitting (vergadering van 10 december),

Overwegende dat benzeen in Richtlijn 73/173/EEG van 4 juni 1973 is ingedeeld bij de uiterst giftige stoffen (klasse I a) ⁽¹⁾;

Overwegende dat Richtlijn 76/769/EEG van 27 juli 1976 voorziet in beperkingen voor het in de handel brengen en het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten ⁽²⁾;

Overwegende dat Aanbeveling nr. 144 en Conventie nr. 136 van de IAO van 2 juni 1971 betreffende de bescherming tegen het gevaar van vergiftiging door benzeen, de Lid-Staten er o. a. toe verplichten in plaats van benzeen andere, minder schadelijke stoffen te gebruiken, wanneer dit maar enigszins mogelijk is;

Overwegende dat er in een aantal Lid-Staten bepalingen zijn waardoor het gebruik van benzeen bij diverse werkzaamheden wordt beperkt ⁽³⁾;

Overwegende dat het voorstel voor een richtlijn volgens de Commissie dringend noodzakelijk is om kinderen een betere bescherming te bieden,

⁽¹⁾ PB nr. L 189 van 11. 7. 1973.

⁽²⁾ PB nr. L 262 van 27. 9. 1976.

⁽³⁾ Italiaanse wet nr. 245 van 5. 3. 1963 (Staatsblad van 21. 3. 1963).

BRENGT VOLGEND ADVIES UIT,

dat met algemene stemmen is goedgekeurd.

1. Het Comité stemt in met het initiatief van de Commissie, waardoor er zijns inziens concreet toe wordt bijgedragen dat de gevaren in verband met het gebruik van benzeen in speelgoed worden opgeheven.

Dit initiatief was volgens het Comité zo dringend noodzakelijk omdat kleine kinderen bijzonder gevoelig voor benzeen zijn en het toch mogelijk is benzeenhoudend speelgoed door andere, ongevaarlijke produkten te vervangen.

2. Anderzijds was een communautaire maatregel nodig om een einde te maken aan de huidige onderlinge verschillen in de nationale wetgevingen met betrekking tot de voorwaarden voor het in de handel brengen en het gebruik van benzeen; deze verschillen vormen namelijk een belemmering voor het handelsverkeer, terwijl ook en vooral de bescherming van de gezondheid en de veiligheid van kleine kinderen eronder te lijden hebben.

3. Het Comité wijst er evenwel op dat het vraagstuk van de met benzeen samenhangende gevaren op internationaal niveau (bovengenoemde aanbeveling en conventie van de IAO) en in sommige Lid-Staten grootscheepser wordt aangepakt, door zowel in gebruiksbeperkingen voor een groot aantal

produkten te voorzien als preventieve veiligheidsnormen voor bedrijven, milieu en mens vast te stellen voor de gevallen waarin het gebruik van benzeen wordt toegelaten.

4. Bovendien valt het het Comité op dat de Commissie besloten heeft een verbodsmaatregel voor te stellen waardoor uitsluitend de toepassing van benzeen in speelgoed onmogelijk wordt gemaakt, in plaats van een aantal bepalingen vast te stellen waardoor het gebruik van deze uiterst giftige en kankerverwekkende stof in het algemeen vast is verboden; eventueel zouden dan, zoals in het geval van PCB (polychloordifenyln) en PCT (polychloortrifenyln) afwijkingen van dit verbod kunnen worden toegelaten.

5. Duidelijk is dat uitzonderingen op een dergelijk verbod technisch en wetenschappelijk gefundeerd moeten zijn, terwijl hiervoor ook nauwkeurige preventieve en veiligheidsvoorschriften moeten gelden, waarbij, eventueel, grenswaarden in combinatie met homogene meetmethodes en controleinstrumenten kunnen worden vastgesteld.

6. Het Comité verzoekt de Commissie derhalve het benzeenvraagstuk zo spoedig mogelijk, in het kader van de maatregel betreffende alle gevaarlijke stoffen, in zijn geheel te herzien en hierbij uit te gaan van hetgeen het reeds met betrekking tot bijvoorbeeld monomeer vinylchloride en asbest heeft vastgesteld.

Gedaan te Brussel, 10 december 1980.

*De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité*

T. ROSEINGRAVE

Advies inzake een voorstel voor een richtlijn van de Raad houdende wijziging van Richtlijn 72/464/EEG betreffende de belasting, andere dan omzetbelasting, op het verbruik van tabaksfabrikaten (achtste richtlijn)

De tekst waarop de adviesaanvraag betrekking heeft is bekendgemaakt in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* nr. C 311 van 29 november 1980, blz. 5.

A. JURIDISCHE GRONDSLAG VAN HET ADVIES

Op 24 november 1980 heeft de Raad besloten het Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 99, 100 en 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap over bovengenoemd voorstel te raadplegen.

B. ADVIES VAN HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Het Economisch en Sociaal Comité heeft beraadslaagd over zijn advies inzake voornoemd onderwerp tijdens zijn op 10 en 11 december 1980 te Brussel gehouden 184e zitting.

Dit advies luidt als volgt:

HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ.

Gezien het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, in het bijzonder de artikelen 99, 100 en 198,

Gezien de adviesaanvraag van de Raad van de Europese Gemeenschappen d. d. 24 november 1980 inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad houdende wijziging van Richtlijn 72/464/EEG betreffende de belasting, andere dan omzetbelasting, op het verbruik van tabaksfabrikaten, waarin de geldigheidsduur van de tweede etappe van de harmonisatie wordt verlengd,

Gezien zijn Reglement van Orde, in het bijzonder de artikelen 22, 46 en 47,

Gezien het besluit van zijn Voorzitter d. d. 2 december 1980, dat door het Bureau op 9 december 1980 is bekrachtigd, waarbij de Afdeling voor economische en financiële vraagstukken wordt belast met de voorbereiding van een advies inzake deze materie,

Gezien zijn vroegere adviezen inzake de etappes van de harmonisatie van de belastingen op tabak⁽¹⁾,

Gezien de adviesaanvraag van de Raad van de Europese Gemeenschappen d. d. 25 juli 1980 inzake het

voorstel voor een richtlijn van de Raad houdende wijziging van Richtlijn 72/464/EEG betreffende de belasting, andere dan omzetbelasting, op het verbruik van tabaksfabrikaten, waarin gedetailleerde voorstellen voor de derde etappe van de harmonisatie worden gedaan,

Gezien het mondelinge verslag van de heer Miller, rapporteur,

Gezien het advies dat de Afdeling voor economische en financiële vraagstukken tijdens haar vergadering van 2 december 1980 heeft opgesteld,

Gezien de beraadslagingen tijdens zijn 184e zitting d. d. 10 en 11 december 1980 (vergadering van 10 december),

BRENGT VOLGEND ADVIES UIT.

dat met algemene stemmen is goedgekeurd.

Het Comité heeft begrip voor de motieven van het voorstel van de Commissie om de geldigheidsduur van de tweede etappe van de harmonisatie met zes maanden tot 30 juni 1981 te verlengen en stemt met het voorstel in.

Gedaan te Brussel, 10 december 1980.

*De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité*

T. ROSEINGRAVE

(1) Doc. ESC 403/71 van 24. 6. 1971 (PB nr. C 203 van 30. 8. 1976, blz. 1).

Advies inzake een voorstel voor een verordening (EEG) van de Raad betreffende de subsidiëring van bepaalde leningen in het kader van de buitengewone hulp van de Gemeenschap ten behoeve van de wederopbouw van de in november 1980 in Italië door een aardbeving getroffen gebieden

De tekst waarop de adviesaanvraag betrekking heeft is nog niet bekendgemaakt in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*

A. JURIDISCHE GRONDSLAG VAN HET ADVIES

Op 8. december 1980 heeft de Raad besloten het Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap over bovengenoemd voorstel te raadplegen.

B. ADVIES VAN HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Het Economisch en Sociaal Comité heeft beraadslaagd over zijn advies inzake voornoemd onderwerp tijdens zijn op 10 en 11 december 1980 te Brussel gehouden 184e zitting.

Dit advies luidt als volgt:

HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ,

Gezien het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, in het bijzonder artikel 198,

Gezien de adviesaanvraag van de Raad van de Europese Gemeenschappen d. d. 8 december 1980 inzake het voorstel voor een verordening (EEG) van de Raad betreffende de subsidiëring van bepaalde leningen in het kader van de buitengewone hulp van de Gemeenschap ten behoeve van de wederopbouw van de in november 1980 in Italië door een aardbeving getroffen gebieden,

Gezien het door mevrouw Strobel, algemeen rapporteur, ingediende ontwerp-advies,

Gezien de beraadslagingen tijdens zijn 184e zitting d. d. 10 en 11 december 1980 (vergadering van 10 december),

Gezien de resolutie die tijdens deze zitting is goedgekeurd,

Overwegende dat na de eerste, onmiddellijk verleende hulp thans met spoed het probleem van

de wederopbouw en de verdere ontwikkeling moet worden aangepakt, om er zo snel mogelijk voor te zorgen dat de verwoeste regio's blijven bestaan en weer tot ontwikkeling worden gebracht,

BRENGT VOLGEND ADVIES UIT,

dat met algemene stemmen is goedgekeurd.

Het Economisch en Sociaal Comité stemt in met het voorstel van de Commissie, ten behoeve van de door een aardbeving getroffen gebieden in Italië bijzondere communautaire hulpmaatregelen te nemen en gaat zonder enige bedenkingen akkoord met het voorstel voor een verordening (EEG) van de Raad betreffende de subsidiëring van bepaalde leningen in het kader van de buitengewone hulp van de Gemeenschap ten behoeve van de wederopbouw van de in november 1980 in Italië door een aardbeving getroffen gebieden.

Het Comité hoopt dat deze bijzondere hulp snel en doeltreffend zal worden verleend en dringt erop aan dat behalve de Raad en het Europese Parlement ook het Economisch en Sociaal Comité van de genomen maatregelen in kennis zal worden gesteld.

Gedaan te Brussel, 10 december 1980.

*De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité*

T. ROSEINGRAVE

Advies inzake de bescherming van investeringen in ontwikkelingslanden

Het advies van het Comité heeft niet op een bepaald document betrekking.

A. JURIDISCHE GRONDSLAG VAN HET ADVIES

Tijdens zijn op 4 en 5 april 1979 gehouden 167e zitting heeft het Comité op voorstel van zijn Bureau besloten, uit eigen beweging een advies inzake voornoemd onderwerp op te stellen.

B. ADVIES VAN HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Het Economisch en Sociaal Comité heeft beraadslaagd over zijn advies inzake voornoemd onderwerp tijdens zijn op 10 en 11 december 1980 te Brussel gehouden 184e zitting.

Dit advies luidt als volgt:

HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ,

Gezien het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap,

Gezien zijn Reglement van Orde, in het bijzonder artikel 20, vierde alinea,

Gezien de mededeling van de Commissie aan de Raad d. d. 30 januari 1978 getiteld: „Noodzaak en richtlijnen voor communautaire acties ter stimulering van Europese investeringen in de ontwikkelingslanden”,

Gezien de mededeling van de Commissie aan de Raad d. d. 14 maart 1979 getiteld: „Instrumenten voor een samenwerking met de ACS-landen op delfstoffen- en energiegebied”,

Gezien het op 3 april 1979 door zijn Bureau genomen besluit, de Afdeling voor externe betrekkingen te belasten met de voorbereiding van een advies,

Gezien zijn op 28 februari 1974 uitgebrachte advies inzake het voorstel voor een verordening van de Raad houdende instelling van een communautair garantiesysteem voor particuliere investeringen in derde landen,

Gezien zijn op 12 juli 1978 uitgebrachte advies inzake de tenuitvoerlegging van de Overeenkomst van Lomé. — Op weg naar een nieuwe overeenkomst-⁽¹⁾,

Gezien het verslag van de Commissie aan de Raad getiteld: „Bepalingen op het gebied van de bevoor-

ring en bescherming van de investeringen in het kader van overeenkomsten tussen de Gemeenschap en diverse categorieën van ontwikkelingslanden: analyse van de reeds bereikte resultaten en richtsnoeren voor gemeenschappelijke maatregelen ter zake”,

Gezien zijn op 3 juli 1980 uitgebrachte advies inzake het beleid inzake ontwikkelingsamenwerking en de sociaal-economische gevolgen van de toepassing van bepaalde internationale normen op het vlak van de arbeidsvoorwaarden ⁽²⁾,

Gezien het door de Afdeling voor externe betrekkingen op 11 november 1980 opgestelde advies,

Gezien het verslag van de rapporteur, de heer Breitenstein,

Gezien de beraadslagingen tijdens zijn op 10 en 11 december 1980 gehouden 184e zitting (vergadering van 11 december),

BRENGT VOLGEND ADVIES UIT,

dat met 78 stemmen vóór, 27 stemmen tegen, bij 8 onthoudingen werd goedgekeurd.

1. Inleiding

1.1. Het Economisch en Sociaal Comité is van oordeel dat het, op voorwaarde dat het gaat om

⁽¹⁾ PB nr. C 114 van 7. 5. 1979.

⁽²⁾ PB nr. C 230 van 8. 9. 1980.

investeringsactiviteit van kleine en middelgrote ondernemingen die door het gastland gewenst zijn en die in overeenstemming met de wetgeving van dit land zijn gedaan, in het belang van beide partijen is, op de hierna beschreven wijze investeringen vanuit de Gemeenschap in ontwikkelingslanden te beschermen en te stimuleren. De ontwikkelingslanden dringen bij de industrielanden aan op stimulering van de investeringsactiviteit, die volgens hen een sleutelrol vervult bij de opbouw van hun volkshuishoudingen en de verhoging van hun levensstandaard. In het verleden heeft het Comité er in adviezen over ontwikkelingssamenwerking herhaaldelijk op gewezen dat dergelijke investeringen de commerciële, economische en politieke belangen van de Gemeenschap ten goede komen ⁽¹⁾.

1.2. In haar mededeling aan de Raad van 26 januari 1978 constateert de Commissie een teruggang van de communautaire investeringsstroom richting ontwikkelingslanden, zelfs de landen die bijzondere betrekkingen hebben met de Gemeenschap (zoals de ACS-landen krachtens de Overeenkomst van Lomé).

1.3. In dit advies zal uitsluitend worden ingegaan op één van de oorzaken van deze teruggang en worden eventuele remedies aan de hand gedaan. De volgende twee vragen staan centraal:

- a) Moet voor speciale investeringssteun worden gezorgd ter bevordering van de ontwikkeling in minder ontwikkelde landen?
- b) Zo ja, welke maatregelen moeten worden genomen?

2. Bijzondere investeringsproblemen in de ontwikkelingslanden

2.1. Iedere investeerder, zowel in een industrieland als in een ontwikkelingsland, moet bereid zijn, commerciële risico's te lopen, en verwacht te zijner tijd een adequaat rendement van het door hem geïnvesteerde kapitaal.

Commerciële risico's zijn in ontwikkelingslanden wellicht groter dan in industrielanden: in de eerste landengroep wordt de investeerder geconfronteerd met bijzondere materiële en financiële handicaps, terwijl ook de noodzakelijke beroepsbekwaamheid ontbreekt. Zo schieten de plaatselijke infrastructuur en de industriële structuur tekort, is het moeilijk of zelfs onmogelijk, ter plaatse risicodragend kapitaal aan te trekken en moeten specialisten en leidinggevend personeel worden „ingevoerd“.

Investeerders kunnen dergelijke commerciële risico's voorzien en incalculeren. Het zou niet alleen onnodig, maar beslist ook verkeerd zijn, dergelijke risico's te verzekeren (overbodige of onbezonnen investeringen, flodderig ondernemingsbeleid, enz.).

2.2. Uiteraard is het Comité er zich van bewust dat de ontwikkelingslanden — dikwijls meer nog dan de industrielanden — zwaar worden getroffen door de economische crisis (sterk stijgende prijzen van energie en andere ingevoerde producten, duurdere leningen, scherper wordende internationale concurrentie met dalende exportopbrengsten, enz.).

Op dit aspect zou het Comité kunnen ingaan in een algemeen advies over het gemeenschappelijk beleid inzake ontwikkelingssamenwerking.

2.3. Aan investeringen in de meeste ontwikkelingslanden kleven bovendien talrijke niet-commerciële risico's, waarmee investeerders in industrielanden in de regel niet worden geconfronteerd.

Investeringsactiviteit is ongeacht het politieke regime altijd kwetsbaar voor beroeringen, die nog in de hand worden gewerkt door met name de slechte economische situatie in de ontwikkelingslanden, de zeer lage levensstandaard van grote delen van hun bevolkingen en het feit dat zij nog maar jonge naties zijn. Dergelijke risico's zijn niet te taxeren.

2.4. Deze potentiële instabiliteit werkt op twee manieren in het nadeel van de ontwikkelingslanden:

- a) investeerders gaan niet graag naar die ontwikkelingslanden — dikwijls de armste — waar het risico het grootst is;
- b) het risico van politieke beroeringen in ontwikkelingslanden die qua inkomen tot de midden- of de hogere groepen moeten worden gerekend, kan in andere gevallen tot gevolg hebben dat investeringen worden gedaan die op korte termijn weer kunnen worden teruggetrokken om het risico te beperken.

2.5. Het Comité wijst erop dat grotere ondernemingen met investeringen in talrijke landen geen fatale schade ondervinden van verliezen in één enkel gastland. Potentiële instabiliteit betekent in de regel echter wel een krachtige rem op de investeringsactiviteit van kleine en middelgrote ondernemingen, die hun investeringen immers niet kunnen diversifiëren.

Wil men de investeringsactiviteit in ontwikkelingslanden bevorderen, dan is daarvoor echter vooral een gunstig „klimaat“ in het gastland nodig.

⁽¹⁾ Zie het advies van 12 juli 1978 (PB nr. C 114 van 7. 5. 1979).

2.6. De Commissie probeert hiervoor oplossingen aan te dragen waardoor meer investeringsveiligheid ontstaat voor kleine en middelgrote ondernemingen, daar de impulsen die van dit type investeringen uitgaan, waarschijnlijk zeer nuttig zijn voor de ontwikkelingslanden.

3. Steun

Het Comité is het eens met de Commissie dat de instabiliteit gecompenseerd kan worden door twee soorten maatregelen:

- overeenkomsten voor investeringsbescherming;
- verzekering tegen niet-commerciële risico's.

3.1. Overeenkomsten voor investeringsbescherming

3.1.1. Doordat sommige multinationals zo groot zijn, hebben zij een groot economisch potentieel. Kleine en middelgrote ondernemingen hebben het echter moeilijker met niet-commerciële risico's. Internationale organisaties werken momenteel aan gedragsregels voor internationale investeringen en multinationale ondernemingen; doordat deze materie zo complex is en de nationale wetgevingen zo sterk variëren, is het echter onwaarschijnlijk dat binnen afzienbare tijd een algemene gedragscode kan worden ingevoerd. Enkele internationale organisaties hebben niet-verplichte richtsnoeren of beginselverklaringen geformuleerd.

Door de morele druk die dergelijke richtsnoeren uitoefenen op de betrokken partijen, kunnen deze richtsnoeren worden gezien als een stap op weg naar internationale regels voor investeerders en gastlanden, wat het investeringsklimaat ten goede zou komen.

3.1.2. Het buitenlands investeringsklimaat kan worden verbeterd door specifieke regelingen inzake investeringsbescherming (clausules voor investeringsbescherming in algemene overeenkomsten) te treffen met afzonderlijke ontwikkelingslanden of groepen van ontwikkelingslanden.

3.1.3. Bij dergelijke overeenkomsten worden gedragsregels vastgelegd voor investeringen die overeenkomstig plaatselijke wetsvoorschriften zijn gedaan; wanneer deze voorschriften lacunes vertonen, moet overeenstemming worden bereikt tussen het gastland en de investeerder. Hierbij kan bepaald worden dat na een aantal jaren heronderhandelingen mogelijk zijn. De ervaring heeft uitgeezen dat het vertrouwen van de investeerders hierdoor sterk is toegenomen.

3.1.4. Beschermingsovereenkomsten betekenen geen aantasting van de soevereiniteit van het gastland, zoals ook aan de soevereiniteit van de industrielanden niet wordt afgedaan door de prikkels die deze landen bieden om buitenlandse investeringen aan te trekken.

3.1.5. Sedert het begin van de zestiger jaren en vooral de laatste jaren hebben de meeste EG-landen met diverse ontwikkelingslanden bijzondere overeenkomsten afgesloten voor wederzijdse investeringsbevordering en -bescherming. De bepalingen van deze overeenkomsten zijn bedoeld om investeringen te beschermen en daardoor te bevorderen; zij behelzen onder meer: niet-discriminerende behandeling door wet en door regering, bescherming tegen willekeurige onteigening, adequate, snelle en vrij transferabele schadeloosstelling in geval van nationalisering, onpartijdige arbitrage bij geschillen, enz. Een aantal Lid-Staten heeft slechts enkele overeenkomsten afgesloten.

3.1.6. De beginselen die aan deze overeenkomsten voor investeringsbescherming ten grondslag liggen, lopen in grote lijnen parallel, hoewel de praktische details soms aanzienlijk verschillen. Enkele ontwikkelingslanden hebben investeringscodes ingevoerd waarin soortgelijke voorschriften zijn verankerd. Dergelijke codes vereenvoudigen het onderhandelen over beschermingsovereenkomsten en nemen iedere onzekerheid omtrent eventuele aantasting van de soevereiniteit weg.

3.1.7. In deze overeenkomsten staat normaliter dat:

- buitenlandse investeringen alleen onteigend mogen worden indien het algemeen belang daarmee gediend is;
- bij elke onteigening een procedure wordt gevolgd die in overeenstemming is met het internationaal recht. De Lid-Staten streven ernaar dat onder de term „ontteigening” ook andere maatregelen tot onttrekking of investeringsbeperking vallen. Hier wordt bedoeld op wat bekend staat als „sluipende onteigening”;
- de schadeloosstelling adequaat moet zijn en daadwerkelijk wordt uitbetaald en dat het verschuldigde bedrag op het moment van de onteigening vrij en onmiddellijk transferabel is.

3.1.8. In de meeste overeenkomsten wordt niets gezegd over de toepasbaarheid van de bepalingen op investeringen die voor de inwerkingtreding van

de overeenkomst zijn verricht. Ofwel wordt bepaald dat alleen toekomstige investeringen onder de bepalingen van de overeenkomst vallen, ofwel wordt in de overeenkomst een aan een bepaalde termijn gebonden recht van beroep ingebouwd.

Uitbreiding van dit netwerk van overeenkomsten zou kunnen bijdragen tot de totstandkoming van een aantal internationale rechtsregels, met name omdat in deze overeenkomsten bepalingen zijn opgenomen voor de regeling door arbitrage-autoriteiten van geschillen tussen gastlanden en investeerders of tussen de partijen die de overeenkomst hebben ondertekend. Steeds vaker worden geschillen voorgelegd aan het Internationaal Centrum voor de Regeling van Investeringsconflicten (ICSID) dat speciaal voor dergelijke gevallen is opgericht en waarbij ca. 100 landen, waarvan meer dan de helft ontwikkelingslanden, zijn aangesloten.

3.1.9. Om een rechtsbasis te creëren voor interventie in geval van geschillen, verzekeren Lid-Staten in beginsel alleen niet-commerciële risico's in landen die de beschermingsovereenkomst hebben ondertekend. Aan deze gewoonte, waaruit de grote betekenis van deze beschermingsovereenkomsten blijkt, wordt echter niet te strak de hand gehouden, daar er naar verhouding maar weinig bilaterale overeenkomsten zijn en in de meeste beschermingsregelingen afwijkingen mogelijk zijn, met name voor landen die buitenlandse investeringen op bevredigende wijze behandelen, zelfs wanneer zij geen beschermingsovereenkomst hebben ondertekend. Enkele Lid-Staten bieden verzekeringsfaciliteiten ten behoeve van nationale investeerders voor investeringen in welk land dan ook, indien de risico's althans aanvaardbaar worden geacht, zelfs indien geen beschermingsovereenkomst is ondertekend.

3.2. *Investeringsgaranties tegen niet-commerciële risico's*

3.2.1. De ervaring heeft uitgewezen dat beschermingsovereenkomsten en investeringscodes teniet kunnen worden gedaan door heftige beroeringen.

3.2.2. Daarom hebben België, Denemarken, Frankrijk, Italië, de Bondsrepubliek Duitsland, Nederland en het Verenigd Koninkrijk — in navolging van de Verenigde Staten en Japan — een regeling ingevoerd voor de verzekering van investeringen tegen niet-commerciële risico's. De geografische reikwijdte en de condities van deze verzekeringen variëren. Ierland en Luxemburg kennen dergelijke verzekeringsregelingen niet.

3.2.3. De huidige regelingen dekken risico's van onteigening, oorlog en beperking van winsttransfers. 85 à 95 % van de verliezen worden, afhankelijk van het geval, terugbetaald. Investerings worden normaliter gedekt gedurende maximaal vijftien jaar. De door de ondernemingen te betalen premies variëren tussen 0,5 % en 1 % van het verzekerde bedrag.

3.2.4. Al deze regelingen zijn gebaseerd op normale verzekeringsusances, doch in verband met de politieke aard van de verzekerde risico's garandeert de Staat de schadeloosstelling van de investeerder indien de verliezen het financiële potentieel van de verzekeraar te boven gaan. Bij gelijkblijvend risico is de garantieomvang uiteraard omgekeerd evenredig met de premie.

Bij dergelijke garanties kan eventueel een beroep worden gedaan op de nationale schatkist van het land dat de garantie geeft.

4. Taak van de Gemeenschap

Het Comité is ervan overtuigd dat er voor de Gemeenschap een nuttige taak is weggelegd zowel wat overeenkomsten voor investeringsbescherming als wat investeringsgaranties tegen niet-commerciële risico's betreft.

Het Comité beseft dat met deze beide maatregelen alleen nog niet alle problemen met betrekking tot investeringen in de ontwikkelingslanden de wereld uit zullen zijn. Een doorslaggevende factor is de mening die investeerders, maar ook ter plaatse assistentie verlenende leidinggevende functionarissen en specialisten zich vormen over het „klimaat” van het gastland.

Er zij aan herinnerd dat het Comité erop aandringt dat investeerders zich houden aan de beginselverklaring van de drie partijen binnen de IAO van 16 december 1977 ⁽¹⁾, evenals aan de in eerdere adviezen van het Comité neergelegde beginselen ⁽²⁾

⁽¹⁾ Beginselverklaring van de drie partijen over multinationale ondernemingen en sociaal beleid, goedgekeurd door de raad van commissarissen van de IAO tijdens de op 16 november 1977 gehouden 204e zitting.

⁽²⁾ Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het voorstel voor een verordening van de Raad houdende instelling van een communautair garantie-systeem voor particuliere investeringen in derde landen (28 februari 1974).

Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake de tenuitvoerlegging van de Overeenkomst van Lomé — Naar een nieuwe overeenkomst — (PB nr. C 114 van 7. 5. 1979).

Advies van het Economisch en Sociaal Comité betreffende het beleid inzake ontwikkelingssamenwerking en de sociaal-economische gevolgen van de toepassing van bepaalde internationale normen op het vlak van de arbeidsvoorwaarden (PB nr. C 230 van 8. 9. 1980).

zeer in het bijzonder het niet-discrimineren van werknemers, het recht van vereniging van de werknemers, het recht van de sociale partners om over c.a.o.'s te onderhandelen en deze af te sluiten, arbeidsveiligheid, beroepsopleiding, enz.

Het Comité acht het beslist noodzakelijk de investeringsprojecten grondig te toetsen en sociale voorwaarden te stellen aan buitenlandse investeringen indien hierbij overheidsmiddelen betrokken zijn, ten einde te vermijden dat in het kader van de industriële en technologische samenwerking steun of subsidie wordt verleend aan ondernemingen die zich er niet toe verbinden de arbeidsvoorwaarden in acht te nemen welke absoluut noodzakelijk zijn voor een behoorlijke ontwikkeling.

Het Comité wijst er voorts op dat particuliere investeringen waarde voor ontwikkelingslanden hebben wanneer hierdoor wordt bijgedragen tot overdracht van bruikbare en geschikte kennis, met het geïnvesteerde kapitaal een verhoudingsgewijs groot aantal arbeidsplaatsen wordt gecreëerd, hierdoor technisch en leidinggevend personeel in het bedrijf kan worden opgeleid, deze in overeenstemming zijn met de algemene ontwikkelingsdoelstellingen van het betrokken land, en verwacht kan worden dat deze volledig in de nationale economie kunnen worden ingepast.

Voorts moet werknemersvertegenwoordigers van investerende ondernemingen volgens het Comité het recht worden gegarandeerd, overeenkomstig de geldende voorschriften in de betrokken Lid-Staat geïnformeerd en geraadpleegd te worden over de voorgenomen investeringen in een derde land.

4.1. *Overeenkomsten voor investeringsbescherming*

4.1.1. Daar de Gemeenschap naast het beleid van de afzonderlijke Lid-Staten ook een beleid op het gebied van ontwikkelingssamenwerking en -hulp voert, dient zij ervoor te zorgen dat in haar samenwerkingsovereenkomsten met ontwikkelingslanden clausules voor investeringsbescherming worden opgenomen. Hierin zou onder meer moeten worden bepaald dat eventuele geschillen geregeld worden via internationale juridische kanalen en dat een internationaal arbitrageorgaan wordt erkend, zoals het Internationaal Centrum voor de Regeling van Investeringsconflicten. De Afdeling betreurt dat dit niet mogelijk was in de diverse akkoorden met ontwikkelingslanden of bij de huidige onderhandelingen over dergelijke akkoorden.

Uitbreiding van het netwerk van bilaterale overeenkomsten draagt bij tot de totstandkoming van een vorm van internationaal recht op het gebied van buitenlandse investeringen, maar een communautaire aanpak op dit gebied zou doen

uitkomen dat de Gemeenschap één beleid voert en zou een nuttige en logische aanvulling zijn op Gemeenschapsactiviteiten op aanverwante terreinen.

Ook al zouden, althans voor een bepaalde periode, bilaterale en communautaire investeringsregelingen naast elkaar bestaan, dan zou dit geen problemen opleveren indien in ieder verdrag bepaald wordt dat de gunstigste clause in alle gevallen voorrang heeft.

4.1.2. De Gemeenschap zou zich moeten inzetten voor het gelijktrekken van beschermingsregelingen en voor de toepasbaarheid daarvan op alle burgers van de Gemeenschap, zodat de onderdanen van de diverse landen tegen dezelfde condities in ontwikkelingslanden kunnen investeren.

4.1.3. Tot slot is het Comité van oordeel dat bij de uitwerking van beschermingsmaatregelen en van een communautair garantiesysteem rekening dient te worden gehouden met de beginselen die het in zijn advies van 3 juli 1980 over het beleid inzake ontwikkelingssamenwerking en de sociaal-economische gevolgen van de toepassing van bepaalde internationale normen op het vlak van de arbeidsvoorwaarden naar voren heeft gebracht.

4.2. *Verzekering van investeringen tegen niet-commerciële risico's*

De Gemeenschap zou in dezelfde geest initiatieven moeten ontplooiën ten aanzien van verzekering tegen niet-commerciële risico's van investeringen in ontwikkelingslanden.

4.2.1. Daar de investeringsactiviteit in de mijnbouwsector praktisch tot stilstand is gekomen, wat zowel in het nadeel van de ontwikkelingslanden als in dat van de Lid-Staten is, heeft de Commissie voorgesteld een verzekeringsregeling voor investeringen in de mijnbouwsector in te voeren.

Toch meent het Comité dat de Commissie zich niet zou moeten beperken tot deze ene sector, maar ook op andere gebieden actief zou moeten worden, in het bijzonder waar een bijzondere taak is weggelegd voor het midden- en kleinbedrijf. In dat verband wijst het Comité erop dat vooral gedacht moet worden aan investeringen voor be- en verwerkingsinstallaties in de ontwikkelingslanden zelf.

Er zou met spoed een communautaire verzekeringsregeling moeten komen voor investeringen waarin door onderdanen van verscheidene Lid-Staten wordt deelgenomen, ten einde tegemoet te komen aan de moeilijkheden en complicaties die voort-

vloeien uit het feit dat de nationale stelsels niet gelijk zijn.

4.2.2. De Gemeenschap zou voorts haar invloed moeten aanwenden om te bevorderen dat de nationale verzekeringsregelingen, althans wat de omvang en de kosten van de verzekering betreft, gelijk worden getrokken.

Ook op dit gebied zijn de nadelen als gevolg van de uiteenlopende stelsels en zelfs het ontbreken van garanties in enkele Lid-Statens duidelijk groter (en

doorgaans onoverkomelijk) voor kleine en middelgrote ondernemingen dan voor multinationals, die kunnen profiteren van het gunstigste stelsel doordat zij vestigingen hebben in vele landen.

4.3. Volgens het Comité dient de Gemeenschap er kortom voor te zorgen dat de nationale regelingen voor investeringsbescherming en -garantie worden geharmoniseerd, aangevuld en uitgebreid. Dergelijke activiteiten vormen een vitaal onderdeel van het Gemeenschapsbeleid inzake ontwikkelings-samenwerking.

Gedaan te Brussel, 11 december 1980.

*De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité*

T. ROSEINGRAVE

BIJLAGE**bij het advies van het Economisch en Sociaal Comité****Uitslag van de stemming over het advies in zijn geheel**

De volgende aanwezige of vertegenwoordigde leden hebben vóór het advies gestemd:

de heren Arena, Basnett, Benigni, Beretta, Berns, Bonety, Bornard, Buckton, Butler, van Campen, Carroll, Cavazutti, Chapple, mevrouw Clark, de heren Cremer, Curlis, Christensen, Debunne, Delourme, von der Decken, Doble, Drago, Drain, mevrouw Engelen-Kefer, de heren ETTY, Fredersdorf, Friedrichs, Glesener, mevrouw Gredal, de heer van Greunsven, mevrouw Heuser, de heren Jakobsen, Kenna, Kirschen, Lane, Laval, Leddy, Leo, Loughrey, de heren Margot, Marvier, Masucci, Meraviglia, Militello, Milne, Muhr, Murphy, Neumann, mevrouw Nielsen, de heren Nielsen, Nierhaus, Ognibene, mevrouw Patterson, de heren Pfeiffer, Piga, de Precigout, Pronk, van Rens, mej. Roberts, de heren Rollinger, Roseingrave, Rouzier, Scalia, Scharrenbroich, Schneider, Seydaack, Sørensen, Soulat, mevrouw Strobel, de heren Theisen, Vanni, Wagenmans, Walsh, mevrouw Weber, de heren Williams, Wylie, Zinkin, Zoli.

De volgende aanwezige of vertegenwoordigde leden hebben tegen het advies gestemd:

de heren Ammundsen, Bagliano, Bernaert, Blasig, Breitenstein, Clavel, du Closel, Couture, De Bievre, Emo Capodilista, Evain, Gallacher, Hall, Hatry, de heren Hemmer, Hicks-Beach, Masprone, Miller, Mills, Pearson, Renaud, Savini, Schnieders, Staratzke, Storm-Hansen, Wagner, Wick.

De volgende aanwezige of vertegenwoordigde leden hebben zich van stemming onthouden:

de heren de Caffarelli, Chabrol, De Bruyn, De Tavernier, Jonker, Lauga, Laur, Romoli.

*

* *

Na de hoofdelijke stemming hebben onderstaande leden van groep I die tegen hebben gestemd, de volgende stemverklaring afgelegd:

„De leden van groep I die niet met het advies hebben ingestemd, zouden wel hun goedkeuring hebben gegeven aan het advies zoals het in de Afdeling is goedgekeurd. Zij zijn evenwel van mening dat de goedgekeurde wijzigingsvoorstellen op bladzijde 2, punt 1.1 en op bladzijde 10, punt 4, van de heer Van Rens e. a. niets met de kern van de materie te maken hebben, bovendien niet uitvoerbaar zijn en indruisen tegen het gewenste doel”.

De heren Ammundsen, Bagliano, Bernaert, Blasig, Breitenstein, du Closel, Couture, De Bievre, Evain, Gallacher, Hall, Hatry, Hemmer, de heren Hicks-Beach, Jonker, Masprone, Miller, Mills, Pearson, Renaud, Romoli, Savini, Schnieders, Staratzke, Storm-Hansen, Wagner, Wick.
